

Maki
Yesu kala kuwa lalo Makikafo
lufuwa wiyami ka
Komu Ka

Maki kuliya ma Yoni ya buku ama lufuwa wiyami we ya Yesu ege-ege moinamo we minagu yauti minámoto, Polo yowola we Banabasi wene-nala ne. Eti minoto kamena lina amoki ya Polote Banabasite yaki lako moinato ani olu faka lifa, fulo gedami yamu Polo eleka naba ofaiye. (Ap 15:36-47) Eleka ofaifa, aiga ya lelewa kofa yowoni we minaiye. (2 Ti 4:11)

Maki ya kipa kefolá minaidoti ya Yelusalemu numudo onoto nedito minami yamu ka maninigu nemo wenena ya eti lamo, Pitakafo Yesu kala kuwa lalo lo oloto mele-mele imo ka ya Makikafo kolito lufuwa wiyami ne, loti lo-lo ae.

Makikafo Lomu wenena ya Yesu kala kuwa kolinagilae, loto kolito, buku ama ya lufuwa wiyami ne. Lufuwa ama wiyaiyu ya Yesukafo aumala gilíbami neta so loto imo kala, Satani olu afima o edami kala, ido olu omude kenami kala ya auma wito lufuwa wiyaiyu, ido api gilíbami kala ya olu lina oto lufuwa wiyami ne.

Ido wenena mate eti lamo, Ailo we makafo onowa ka ya lufuwa wiyami ne, loti lo-lo ae.

Yoni noku wi-wi imo we kala
(Mt 3:1-12; Lu 3:1-18; Yo 1:19-28)

¹ Ka ama ya Goti Nalafo Yesu Kilisto kala kuwa lalo ya ne. ² Ido polofete Aisaiyakafo ya Gotikafo Nalafo ka loumami ya eti limo,

Moda kane lo oloto melenami we ilifoneto u komu mele kedeto kanuka wili kedena-goliye. (*Mal 3:1*) ³ Kofo mikau yalo we ya welauti ka auma wito eti loto lo oloto melenami, Wekola moninami kanula ya olufe loti wili edalo, loto lo minenaiye, (*Ais 40:3*)

loto ka mono lufuwau ya nemo ne.

⁴ Etito Yoni ya kofo mikau ya oto noku wi gedeto eti lo oloto melami, Linate Gotikafo lifimate kilili o ledenaiye, loti seti-muludi olu eleyapa winawamo ya namo noku wi gedenagolowe, loto lo oloto melaiye. ⁵ Eti lo oloto melaito, Yudia ebau muki numudoti-numudoti wenena ato, ido Yelusalemu numudoti wenena muki amodoka oti, nosámami monanina lo oloto melato, Yodani no nabau ya noku wi gedemo wiye.

⁶ Ido Yoni ukanalo owo ya yafo-kameli yowalakafo olufe lamo ya wito, ido kimela ya bulumakau atuwakafo olufe lamo ya kofalalo ya kime wito, ido wela-neta ya ebenuki ido kofuku sabu fimona nowala yaki no-no imo ne. ⁷ Ido eti loto lo oloto melami, We ma aiga enami ya namo olu fulo nedeto wenaba ona nemoma nenako, namo efe ya kiyanalo netala olu fulo edenamo ya efe ádenagoliye. ⁸ Namu ya nokafo noku wi gedofa, ido wewa ya Ouna Felegagakafo ya noku wi gedenagoliye, loto lo oloto mele minaiye.

*Yonikafo Yesu noku wi edami ka
(Mt 3:13-17; Lu 3:21-22)*

⁹ Ena aya kamenalo ya Yesu Galili ebau Nasalete numudokati oto Yodani no nabau ya Yonikafo noku wi edaiye. ¹⁰ Noku wi edaito, ayalo nokuti dito eyaima kosina godito Ouna ya nema mulu yaidana oto lumuto amodo fiyaito, ¹¹ ido kosinaukati nola makafo limo, Kamo ya Nanefo sene-mulune komomo we minanimo ya lalo ona keyowe, loto liye.

*Satanikafo Yesu kepa mele edami ka
(Mt 4:1-11; Lu 4:1-13)*

¹² Ido ayalo ya Ounakafo Yesu ya kofo mikau ilifaito wiye. ¹³ Uto, yalo fo kamena foti (40) ya onoto nedito minaito, Satanikafo kepa mele edemo wito, kefa fadenati yaki minaito, ido enisole yate ana olu faka lo edae.

*Galili mikalo ya Yesu lonola apito olami ka
(Mt 4:12-17; Lu 4:14-15)*

¹⁴ Ena Yoni ya nela numugu fulu edetato, Yesu ya Galili mikalo oto Goti kala kuwa lalo lo oloto melemo uto ¹⁵ ya eti limo, Kamena melami ya moda o fedaito, Goti wekudite wenenala kiyaba o ledenami kamena ya moda adu otainako, yamu seti-muludi olu eleyapa witi kawa kuwa lalo ya koli kikito umalo, loto logimimo wiye.

*Yesukafo we fo (4) luni fiyaito ege wamo ka
(Mt 4:18-22; Lu 5:1-11)*

¹⁶ Ena Yesu ya Galili nofunu anawalo monimo uto eyami ya Saimonite kunalafo Adulute laefa olu-olu ami we minami yamu noku ya laefa olu-olu amo owo ya fulu minami ya geyeto ¹⁷ eti logimami, Linate nege melailo. Nege oti ya laefa

olu-olu ami lonotina yaidana oti wenena olu-olu enawami we ya bulu gedenagolowe, loto logimaito ¹⁸ alako laefa owoninama fuliti ya ege meleti waiye.

¹⁹ Ido yaloti monimo uto Sebedi nalafu Yemusite Yonite ya sipiku laefa olu-olu amo owonina olufe lo minami ya geyeto, ²⁰ alako luni fiyaito, lelewa ya menibo ido kifana lono olamo we sipiku minamo ya fulu gedeiti Yesu ege waiye.

Yesukafo Satani kimiwela ma olu fulu edami ka (Lu 4:31-37)

²¹ Ena Kapeneyamu numudo wato Sabati folilo fedaito Yesu mono numugu dito api gilibaiye.

²² Api gilibami ya lo melami ka api gilibamo we yaidana oto api gilibámoto, ka mono kula abogakafo api gilibainako, ya koliti elegiyae.

²³ Ayalo mono numunigu we ma Satani kimiwela mino edami we yakafo au loto eti limo, ²⁴ Aiyo, Nasalete numudoti we Yesuwo, nedi-nedi o ledenagolo ane? Olu kopa o ledenagolo abe? Kamo ya keyefe loneto Gotidokati Felegaga we ya minane, loto au loto liye. ²⁵ Eti lito, ya Yesukafo lo fuko edeto loumami, Kamo ka kedámoto wewa fulu edeto dito wo, loumaito ²⁶ Satani kimiwelakafa wewa olu imu-damu edeto siya-mulunauti feka oto au naba loto wiye. ²⁷ Wito, ido wenena muki weni lawa apaitaito ya lokoli-fakoli oti eti lamo, Aiyo, ya nena neta ne? Ka mono kofawa ya abogakafo api lilibaiye. Ido yako ya minámaiye. Satani kimiwela ya ka logimaito welalo golodae, loti lae. ²⁸ Eti lato, ido Galili mikau muki ya kawa kuwa ya upatoto wimo ne.

*Yesukafo Pita iyabala olu lalo o edami ka
(Mt 8:14-15; Lu 4:38-39)*

²⁹ Yesuki ege-ege moinamo weki mono numuguti u feka uti, ayalo Yemusile Yonileki lakoina uti, Saimonite, Adulute numunigu idato, ³⁰ Saimoni iyabala wena neta kilito ukana kala-kala lito, folomolo ya ono minami ka ya Yesu loumae. ³¹ Loumato, amo nedo uto analo oluto olu faka lito ukana kala-kala limoma ya fulo edaito nedito weni-neta apito ofo ki gedaiye.

*Yesukafo wenena neta kilamo ya olu faka lo
gedami ka
(Mt 8:16-17; Lu 4:40-41)*

³² Ena lunagama fo sapi fuli lito ya neta kilamo wenena ido Satani kimiwela seni-mulunigu mino gedamo wenena ya gilimiti Yesudoka ae. ³³ Oti, numuna meya naba wenena muki minamo numuna kanu welalo mau minato, ³⁴ Yesukafo wenena neta ailo-ailo kilamo olu faka lo gedeto Satani kimiwela mumudi ya wenena seni-mulunigu yauti olu fulo gedaifa, eyefe lanako, Ka kedámalo, logimaiye.

*Yesukafo Galili mikalo kala kuwa lo oloto
melami ka
(Lu 4:42-44)*

³⁵ Ena leda luwaila sinidigu ya Yesu nedito numudoti lumuto wenena minámamo eba yalo uto Goti loumu minaiye. ³⁶ Loumu minaito, Saimoniki lakoina minamo wenenaki uti monila wiliti, ³⁷ eyeti eti loumamo, Wenena muki ya monika wili minae, loti loumae. ³⁸ Loumato, Yesu itibito logimami, Eba maleka numuna meya

adu-adu nedo uto yalo minamo wenena yaki lo oloto giminae, loto ya owe. Yamu wokele, loto logimaiye. ³⁹ Eti logimito, Galili mika negu-negu ya uto mono numunigu lo oloto gimito, Satani kimiwela olu fulo gedemo wiye.

Yesukafo okola kilami we ma ya olu faka lo edami

(Mt 8:1-4; Lu 5:12-16)

⁴⁰ Ena okola kilami we ma Yesu nedo oto kiyana umola fito wako lo edeto loumami, Wenabao, kamokafo eti enae, loto kolinanimo ya okola kilomo ya kolouto nedo, loto lagetoto ukane ya moda koloutenaiye, loto loumaiye. ⁴¹ Loumaito, Yesukafo milumala kolito ana sino loto wewa ukanalo olu minoto loumami, Eti enae. Okola kilanimo kolouto, lito, ⁴² ayalo okola kilami ya fulo edaito ukana moda koloutiye. ⁴³ Yesukafo ayalo ilifito auma wito lo fuko umami, ⁴⁴ Neta eti o kedomo ka ya wenena logimámo. Uto yokila ki umami we ya ukaga ilibageto, keyageto ena Mosesekafo ka lo melamidana oto neta umageto wenena muki yate okola kilanimoma yamu koloutane, loti kolinagilae, loto loumaiye. ⁴⁵ Eti loumaifa, ido uto netawa yamu apito wenena muki lo gimi-gimi iye. Yamu Yesu kofa numuna meya ya wenena omunido ámutoto wenena minámamo ebalo yako minaifa, ido wenena eba malekati-malekati amodoka o-o ae.

2

Yesukafo kiyana ipedotoko nemo we ma olu faka lo edami ka

(Mt 9:1-8; Lu 5:17-26)

¹ Kamena ma olu fulito Yesu kofa Kapeneyamu numudoka itibito aito wenena muki itibito ami kawa ya koliti, ² wenena so loti oti mau minato, eba kiki lotami ya kanudoti yaki faito fulitato wenena ma minenawamo eba ma minámaito ya amokafo kala kuwa ya logimi minaiye. ³ Logimi minaito, we fo (4) yate ana kiyana ipedotoko nemo we ma ilimiti amo nedo afa, ⁴ wenena mau naba faitamo yamu Yesu nedo ya ilimiti unawamo ogoufámoti, numuna mulalo diti Yesu minaido manenalo ya menefa olu fuloti wewama kunuwalo ono minaido fulato numugu lomaiye. ⁵ Numugu lomaito, Yesukafo koli kikito umamo monani ya geyeto ana kiyana ipedotoko nemo we ya eti loumami, Nanefo, lifimaka moda kilili otaiye, loto loumaiye.

⁶ Eti loumaito, lo melami ka api gilibamo we maleka yalo amedoti minoti eti loti kani kiyamo, ⁷ Aiyo, kawa ya nediye liye? Goti kamana ya kiyaiye. Lifima kilili o-o imo we ya Goti aimolakoma ne, loti kani ligi-ligi ki minae. ⁸ Ayalo ya etiti seni-mulunigu ya kani ligi-ligi ki minamo ya Yesukafo kolito eti loto logimami, Linate ya netawa yamu nediti kani ligi-ligi kiyae? ⁹ Ido ipedotoko nemo we, Lifimaka ya kilili otami ne, loto loumunamo ya linate kulawa ya eyámanako, suki lifemo, ido ona liye, loti kolámenagilae. Ido, Agagalo yati nedito, kunuka oluto wo, loto loumoneto kulawa eyenawanako, ya suki lifemo, ido ona liye, loti kolinagilae. ¹⁰ Namu We Kula ya mikalo ama ya lifima kilili enamo auma ya moda mino nedami ne, loti kenagilae, loto ya ipedotoko nemo wema eti loumami, ¹¹ Nedito,

kunuka oluto, itibito numugaleka wo, loto lokomowe, loto loumaiye. ¹² Eti loumaito, wewama nedito kunula oluto omunido feka wito wenena muki eyeti elegiti Goti ebola loti eti lamo, Neta yaidana oto komu eyámonima ne, loti lae.

Lifai nege melo, loto loumami
(Mt 9:9-13; Lu 5:27-32)

¹³ Ena Yesu kofa feka uto ya nofunana anawaleka wito wenena muki mau minamo ya amodoka ato api gilibi minaiye. ¹⁴ Api gilibito, monito Alifusi nalafo Lifai ya kifana takisi olu-olu amo ebalo amedoto minami ya eyeto nege ano, lito nedito ege wiye.

¹⁵ Yesu Lifai numunau wela-neta no minaito wenena so loti ege ege melanako, kifana takisi olu-olu amo weti ido lifimanina nemo weti yaki amoki ege-ege moinamo weki lakoina weni-neta no minae. ¹⁶ Ido lo melami ka api gilibi-gilibi amo we yate wenena lifimanina nemo weki, ido kifana takisi olu-olu amo weki lakoina wela-neta no minami ya eyeti ege-ege moinamo we eti loti loga o gedamo, Egaidana oto ya auwa wenena kifanani takisi olu-olu amo weki, ido lifimanina nemo we yaki lakoina wela-neta no minaiye? loti loga o gedae. ¹⁷ Loga o gedato, Yesukafo kawa lamo ya kolito eti limo, Neta kilámamo wenena ya lusa numugu ya ámu-ámu ae. E'e, neta ona kilamo wenena yako ya lusa numugu ya u-u ae. Namomo omo ya wenena mona efe limoko melamo wenena ya luni finae, loto ámowe. E'e, lifimanina nemo wenena ya luni finae, loto omo ne, loto logimaiye.

Yesukafo weni-neta moi wiyamo mona api gilibami ka

(Mt 9:14-17; Lu 5:33-39)

¹⁸ Ena kamena malo Yoni ege melamo wene-nalaki, ido Falisi weki ya weni-neta moi witi ánato, wenena maleka Yesudoka oti loga o edamo, Yoni ege melamo weki, ido Falisi weki weni-neta moi wiyato ido kamo kege moinamo we ya egaidana oti weni-neta moi wiyámae? loti loga o edae. ¹⁹ Loga o edato, Yesu ya itibito logimami, We ma wena olunami we ya yowola wenenaki minenami kamenalo ya egaidana oti weni-neta moi witi minenawae? Amoki ya lakoina minenami kamenalo ya alikani oti weni-neta moi witi ogoufámenawae. ²⁰ Moi witi ogoufámafa, aiga amodokati wewa ya ipoti olunawamo kamena yalo ya weni-neta moi winawamo ne, loto logimaiye.

²¹ Ido kepa ka ma eti logimami, We makafo ukanalo owo lila ma olu kifinae, loto kofawa fekalito lilalo meletu kifinami we ma minámaiye. E'e, eti enami ya netawa noku winami kamenalo ya lilaki kofawaki ya u lawoko áumoto kofawa yakafo auma wito lila ya olu kopaito fekalinami ne.

²² Ido we makafo no waini kofawa ya lipito yafo-meme atuwa lilau yau leikámenami ne. E'e, no waini kofawa yakafo yafo-meme atuwa lila ya bemudageto ya no waini kofawa ya mikalo lekito u kopa wageto ido yafo-meme atuwa yaki fokito u kopa utenaiye, loto no waini kofawa ya yafo-meme atuwa kofawau lekinami ne.

Sabati folilo lono olamo ka

(Mt 12:1-8; Lu 6:1-5)

²³ Ena Sabati foli malo ya Yesu yuwa witi kifagu wito ege moinamo we yaki uti ilawa ma apiti doilae. ²⁴ Eti ato, Falisi we mate geyeti ya eti loti loumamo, Geyo. Sabati foliku ya eti amalo, loto lo fukami ya nediti eti ae? loti loga o edato, ²⁵ Yesu ka itibito logimami, Defitiki lawoko moinamo wenenaki netamu koliti kadunamu fultuti neta amo ka ya mono lufuwau yau linate katoti kolamafe? ²⁶ Goti yokila ki umamo we kiyabani we wenaba Abiyata minami kamenalo Defitikafo Goti numunau dito beleti oluto naima ne. Aya beletywa Goti omunalo mele edamo ya wenena fa wenena anenawae, loto lo fukamo neta ya Goti yokila ki umamo we inanimu yako nono amo beletywa yama oluto noto ido wenenala lakoina minamo yaki gimaito namoma ne, loto logimaiye.

²⁷ Ena ka ma enu wito logimami, Gotikafo Sabati foli yamu kolito wenena ya olu oloto pi gedamaiye. E'e, wenena yamu kolito Sabati foli ya mele gedaiye. ²⁸ Etito namo We Kula ya Sabati foli yaki aboga minowe, loto logimaiye.

3

Yesukafo we ma ana galidimo we ya olu faka lo edami ka

(Mt 12:9-14; Lu 6:6-11)

¹ Ena kamena ma Yesu kofa mono numugu idaito ya we ma ana galidito ya ne. ² Ido wenena malekate Yesu ligiya loumunune, loti ka ma moni wilimo wamo ya Sabatiku yau wewa ya olu faka

lo edenaifemo, ido olu faka lo edámenaiye? loti kogo eye minae. ³ Kogo eye minato, Yesukafo ana galidimo we ya eti loto loumami, Kamo omunido nedi mino, loto loumuto, ⁴ ido muki eti loto loga o gedami, Sabati foliku ya mona lalo melenubemo, ido mona nosámami melenune? Ido wenena olu omuni kenubemo, ido olu kopa o gedenune? Linate kolamo ya nena mona ya ufe liye? loto loga o gedaito ya ka kedámae. ⁵ Ka kedámato, Yesu ya siya kala-kala lito kogo ogona oto geyami ya seni-muluni gedinako, keina naba kolito wewa eti loumami, Aga folado, lito ana foladito kofa lalo ya iye. ⁶ Ana lalo ito, Falisi we feka uti Heloti ege melamo wenenaki Yesu ya ofo fulunune, loti ka lo kifimo uti apiti kudala kiyae.

Yesukafo neta kilamo wenena olu faka lo gedami ka

(Lu 6:17-19)

⁷ Ido Yesuki ege-ege moinamo weki yalo fuliti nofunu anawalo wato, wenena mau naba Galilikati oti ya ege wae. ⁸ Ege wamo wenenawa ya neta muki imo ka ya kolititi maleka ya Yudiakati ato, ido maleka ya Yelusalemukati ato, ido maleka ya Idumea ebalekati ato, ido maleka ya Yodani no naba wela filigalekati ato, ido maleka ya Taiya numudo, ido Saidoni numudo eba adu nedo-nedo yaloti ae. ⁹ Etiti oti mau naba-naba minanako, Yesukafo ege moinamo we ya logimami, Wenena muki yate miwi nedetenawae, loto sipi kefolo ya olufe lo nedalo, loto logimaiye. ¹⁰ Eti logimami komu wenena so loti ya olu faka lo gedainako, yamu oiya neta kilamo wenena muki

ya ukanalo olunune, loti adu adu oti itufu-matufu ae. ¹¹ Eti ato, ido Satani kimiwela mino gedamo wenena yate eyeti ya kiyanaló kiyani umola fiti au loti eti lamo, Kamo ya Goti Nalafo minane, loti lafa, ¹² amokafo eyefe lamo yamu auma wito lo fuko gimami, Namo ya olu oloto pi giminune, loti logimámalo, loto logimaiye.

*Yesukafo aposolo we ya iyaina o gedami ka
(Mt 10:1-4; Lu 6:12-16)*

¹³ Ena Yesukafo mowalo dito aposolo lono olunawae, loto kolami we ya alo, logimaito amodoka ato, ¹⁴⁻¹⁵ we tuwelu (12) ya namoki lakoina minoti, kane kune lalo lo oloto melenawae, loto gilifito weneloti Satani kimiwela olu fulo gedeti gilifi melenawae, loto iyaina o gedaiye. ¹⁶ Wewa tuwelu (12) ya kulini etito ne: Saimoni, kuliya kofawa Pitale, loto melaiye. ¹⁷ Ido Sebedi nalafo Yemusite Yonite, kulini kofawa Bowanegesele, loto melami kuliya monawa ya ko kalake limo yaidana oti minaiye, loto melaiye. ¹⁸ Ido Adulu, Filipi, Batolomiu, Matiu, Tomasi, Alifusi nalafo Yemusi, Tadiusi, Saimoni ya kuliya ma Seloti, ¹⁹ ido Yudasi Isikaliyoti Yesu kuwolafo anido melami we ya ne.

*Yesu ya Belesebuliki lakoina lono olaiye, loti lamo ka
(Mt 12:24-32; Lu 11:14-23, 12:10)*

²⁰ Ena Yesu ya numugu idaito wenena kofa mau naba minanako, Yesuki ege moinamo weki weni-neta nenawamo kamena ya minámáiye. ²¹ Ido kawa wenenala yate koliti, Kala-manena ya u

kopa wimo yamu ilimito unune, loti amo minaidoka ae.

²² Eti ato, ido lo melami ka api gilibi-gilibi amo we Yelusalemukati amo yate eti lamo, Satani kimiwela wenabanina Belesebuli ya Yesu mino edaiye. Mino edaito amo ya Satani kimiwela wenabanina aumala yakafo Satani kimiwela wena seni-mulunigu nemo ya olu fulo gedeto gilifi melaiye, loti lae.

²³ Yamu Yesukafo, Alo, logimito kepa ka eti loto logimami, Egaidana oto Satanikafo Satani olu fulo edeto ilifi melenami ne? ²⁴ Lawoko wenena inanimi foki filiga-filiga oti fina finawamo ya auma wi minámenagilae. ²⁵ Ido numuna meya lawoko yautife, ido ufa lawoko yauti, inanimoni foki filiga-filiga oti, fina finawamo ya auma wi minámenagilae. ²⁶ Ido Satani wenenala inanimoni foki filiga-filiga enawamo ya Satani auma wi minámaito kiyaba o gedami kamenala ya fuli lenagoliye.

²⁷ Etito we makafo auma wiyami we ma numunau ya fukoto dito koukamela olunae, lenami ya komu uto auma wiyami we ya nela wi edenami yako ya koukamela muki ugele olunagoliye.

²⁸ Ka ona logimowe. Wenena lifimani mona-mona muki ido wenena kamani kiyamo kani lifimani kilili o gedenagolifa, ²⁹ makafo Ouna Felegaga kamana kinami ya lifimala kilili o edámenagoliye. Aya lifimawa ya minomo dinagoliye, loto ya logimaiye. ³⁰ Lo melami ka api gilibi-gilibi amo we yate Satani kimiwela siya-mulunau ne, loti lamo yamu Yesukafo kawa ya logimaiye.

*Yesu olafo ido kunalafo-mota amo ka
(Mt 12:46-50; Lu 8:19-21)*

³¹ Ena Yesu olafo kunalafo-mota o fedeti feka nedi minoti amo minaido, Ano, loti ka fulato, ³² wenena mau naba ogona o edeti amedoti minamo wenena yate eti loumamo, Okafoki kunakafo-motaki ka lokumunagili feka minae, lato ³³ Yesukafo itibito logimami, Onefo kunanefo-mota ya kema ya minae? loto loga o gedaiye. ³⁴ Loga o gedeto, ogona oti amedoti minamo wenena geyeto eti limo, Amau ya onefo kunanefo-mota ya minae. ³⁵ Ido mate kosinau Menefo kala lalo kiyami mona meyalo mele-mele amo ya onefo kunanefo nemonane-mota ya minae, loto logimaiye.

4

*We makafo ufa neta itili imo ka
(Mt 13:1-9; Lu 8:4-8)*

¹ Ena kamena malo, Yesukafo kofa nofunanawalo ka mono api gilibaito, wenena so loti o fedeti olu mau witi ogona o edamo, yamu sipi mau dito nofudo amedoto minaito, wenena muki nofunanawa akelo ya minomo wae. ² Minomowato, amokafo neta-mata muki kepa ka loto api gilibito eti limo, ³ Kolalo. We makafo ufa neta itili enae, loto migu uto ⁴ itili ito ufa neta ma kanudo olumo wiyami ya nema yate oti no fuli lae. ⁵ Ido ufa neta ma kifana mulalo nedo olumo wiyami ya mika kefo nemoma nenako, alako fou lifa, ⁶ fo lido ya megunito lufawa naba minámainako, apatito folaiye. ⁷ Ido ufa neta kaila imo neta idaigu olumo wiyaito, ya kaila imo neta yakafo dito olu itoto

ofo folainako, kulawa liyámaiye. ⁸ Ido ufa neta ma mika lalo negu olumo wiyami ya fokito dito ilawa liyami ya tetife (30), ido sikisitife (60), ido wani hadeti (100) ya oloto pi gimaiye. ⁹ Linate kati nemo wenena ya kawa ya kolife loti kolalo, loto logimaiye.

Yesukafo kepa ka limo monala olu oloto piyami ka

(Mt 13:10-17; Lu 8:9-10)

¹⁰ Aiga ya Yesu aimolako minaito, ege moinamo we tuwelu (12) yaki ido lakoina mino-mino amo wenenaki yate kepa ka limo yamu loga o edato, ¹¹ amokafo eti logimami, Goti wekudite wenenala kiyaba o ledami monala ka falukuto nemo ya linate moda olu oloto pi gimitaiye. Eti ifa, ido feka minamo wenena ya neta-mata muki ka asa witoko logimowe. ¹² Yamu eti loto limo, Ko-ko o minafa, neta kofe loti eyámenagilae. Ido koli-koli o minafa, ka kolife loti kolámenagilae. Eti ámamo neko, seni-muluni olu eleyapa wiyato lifimani kilili o gedagi ne, loto ka mono lufuwau (*Ais 6:9-10*) ya nemo ne. Yamu kepa ka logimi-gimi owe, loto logimaiye.

Kepa ka monala

(Mt 13:18-23; Lu 8:11-15)

¹³ Ena Yesukafo eti loto logimami, Kepa kawa lomo ya kolife loti kolámafe? Ka muki asa wito lenamo, ya egaidana oti kolife loti kolinawamo ne? ¹⁴ Ufa neta itili imo we ya Goti kala ya itili imo ya ne.

¹⁵ Ido wenena ma ya ufa neta ma kanudo olumo wiyami yaidana oti minae. Wenenawa Goti kala ya kolafa, ayalo Satanikafo oto ya Goti kala seni-mulunigu kifami yama olu fulitaiye.

¹⁶ Ido maleka ya ufa neta ma kifana mulalo olumo wiyami yaidana oti minae. Wenenawa Goti kala koliti ayalo alikani naba afa, ¹⁷ ido lufawani minámainako, yamu kamena linako koli kikito umu minato, ya Goti kala koli kikito umamo yamu wenena mate kaila fi gedamo yamu keina naba-naba amodoka o fedenami kamenalo ya Goti kala ya fuliti u kopa wae.

¹⁸ Ido maleka ya ufa neta ma kaila neta idaigu yau olumo wiyami yaidana oti minamo Goti kala kolafa, ¹⁹ ido ama mikaleka keina kolamo neta-mata yaki, ido neta ko namo neta-mata kote winami netaki, ido neta-mata mamu senimulunigu kolamo neta yamo o fedeto Goti kala ya olu itainako, kulawa ámami ne.

²⁰ Ido maleka ufa ma olumo mika lalo negu wiyami yaidana oti minamo ya Goti kala koliti koli kikito umato, amodoka kulawa tetife (30), ido sikisitife (60) ido wani hadetife (100) ya oloto pi gimi minami ne, loto ya logimaiye.

Mate lamu kiti oluti masa lulau melámenawamo ka
(Lu 8:16-18)

²¹ Ido ka ma eti loto logimami, Linate ya lamu kiti oluti masa lulau yau melenawamo nefemo, ido folomo feumau yau melenawamo nefe? E'e, etiti melámoti, lamu mele-mele amo ebaló yalo ya melenawamo ne. ²² Yamu kolalo. Komu neta ma kolife loti kolámamo neta ya aiga kolife

loti kolinawamo ne. Etito neta-mata muki oiya falukuto nemo ya aiga olu oloto pi gedenami ne. ²³ Ido kani nemo wenena yate kawa ya kolife loti kolalo.

Ufa neta fou loto dito nemo kepa kala

²⁴ Linate ya ka kolinawamo ya koti kolalo. Ido gimi-gimi amo monatina yaidana oto itibito gimito, ido mulalo-mulalo oto giminami ne. ²⁵ Ido neta ko namo wenena ya aiga maki enu wito giminami ne. Ido neta ko ánamo wenena ya neta kefoko ko namoma ya amodokati ipenaiye, loto logimaiye.

²⁶ Ido ka ma enu wito eti logimami, Goti wekudi wenenala kiyaba o ledami monala ya etito ne: We ma ya ufa neta mikalo itili imo we ²⁷ ya fo limo, sinidimo, onoto nedito oto minami kamenalo, ya ufa neta fou loto dito nefa, mona ya kolife loto kolámaiye. ²⁸ Mika aimolakafo ya ufa neta olu auma wi edaito, komu aila oloto pito, aiga ugawa oloto piyaito, ya kilito oto, aiga kulawa liyaiye. ²⁹ Kulawa liyaito, doliti olu mau winawamo kamenawalo ya kulawa ya doli-doli iye, loto logimaiye.

Kolipa ilawalo ya kepa ka

(Mt 13:31-32; Lu 13:18-19)

³⁰ Ena Yesukafo eti loto loga o gedami, Goti wekudite wenenala kiyaba o ledami monala ya nena neta yaidana oto ne, loto lenune? Ido nena netalo olumo meleta asa wito lenune? ³¹ Kolipa ilawa ya kefo efema yaidana oto ne. Kolipa ilawa kefo efe yakafo ufa neta muki mikau kifamo kefonina ya olu fulo edaiye. ³² Eti imo kolipa

ufa ya kifato, fou loto yá kolipa naba dito migu neta muki olu fulo edaito, nema-afa kosinalo moinamo ya oti akawalo amene melaigu ya mino-mino amoma ne, loto logimaiye.

Yesukafo kepa ka limo ka

(Mt 13:34-35)

³³ Etito Yesukafo Goti kala api giliboneto kolinawae, loto kepa ka yaidana oto mona-mona ka api gilibaiye. ³⁴ Api gilibami ka ya efe loto lo oloto pito logimámoto, kepa kako logimaifa, ido ege-ege moinamo weki amoki lawoko minado yalo kepa ka monawa muki ya logimaiye.

Epe yaki ido no satimo yaki ya Yesu welalo golodami ka

(Mt 8:23-27; Lu 8:22-25)

³⁵ Kamena yalo ya lunaga fo saipaito Yesukafo ege-ege moinamo we eti logimami, Nofuna anawa filiga afulaleka wokele, loto logimaito, ³⁶ wenena muki mau witi minamo wenena ya fulo gedeti Yesu sipi kefolau minaito ya ilimiti sipi maki lakoina wae. ³⁷ Wato, epe naba-naba oto ya nokafo sipi olu akaima ito ya sipikuma no lulau lumunae, loto ito, ³⁸ Yesu sipi meyalo ya lagalo oku ono minaito, ege-ege moinamo we oti eku oti eti loumamo, Api lilibanimo we, lalimo oiya ya no lulau lumuto fulunagolo onimo ya kaka ki lomámabe? lato, ³⁹ amo ya nedito ya epe naba-naba limo ya oduto ido no satimo ya, You lo mino. Sodoto mino, loumaito epe fu-fu ádoto no satimo momoga ámoto you loto ne. ⁴⁰ You loto neto, amokafo ege-ege moinamo we eti loto loga o gedami, Linate nediti koli kolae? Koli kikito

nomámafe? loto loga o gedaito, ⁴¹ koli naba-naba koliti inanimonigu eti loti lokoli-fakoli amo, Aiyó, we ya egaidana we minaito, epe yaki ido no yaki ka lido ya golodaiye? loti lae.

5

Yesukafo Satani kimiwela we ma mino edamo ya gilifami ka

(Mt 8:28-34; Lu 8:26-39)

¹ Yesuki ege-ege moinamo weki no nofuná wela filiga akailaleka Gelasa wenena mikanido ya u fedato, ² Yesu sipikuti mikalo lomaito we ma Satani kimiwela mino edami we ya kifana lulau kono auma melamo ebauti ami ya katula iye. ³ Wenena ya aya wewa kono ukani melamo ebaló onoto nedito minami we ya nela wi edenune, loti afa, ogoufámæ. Ido nela auma wiyami ainikafo olufe lamo yakafo nela wi edenune, loti amo yaki ogoufámæ. ⁴ Komu kamena so loto aini nelakafo ana-kiyanalo wi edafa, amokafo analo aini nela ika oto fulito ya ido kiyanalo aini nela fukoto fulitainako, ya auma wito olu afima ede-nami we ma ya minámæiye. ⁵ E'e, wewa yakafo foliloti luwailaloti kono ukani melamo ebaloki mowaloki ya au naba loto aimola ukana-akana ya kifanakafa fuko-nako o-o iye.

⁶ Wewa ya faigakati Yesu eyetoto amodoka oluloto o fedeto omunalo kiyana umola fiyaito, ⁷⁻⁸ Yesukafo eti limo, Satani kimiwela nosámamo linaté we ya siya-mulunau ya fuliti walo, loto limo yamu wewama au naba-naba loto eti limo, Yesuwo, Goti akaiya nemo we wenaba Nalafo,

nedi-nedi o nedenangolo namodoka ane? Ukane ogofu olu nomámenae, loto Goti kuliya loto ka lanimo ya olu onae, loto lonomo, loto loumaiye.

⁹ Loumaito, Yesukafo, Kulika lo, loto loumaito siya-mulunau yau Satani kimiwela muki diti minainako, yamu kuline Lisiyonile, loto loumaiye.

¹⁰ Loumuto, Ya eba mauka olu fulo gedámo, loto wako lo edemo wiye.

¹¹ Ido mowalo adu yaleka yalo yafo mau naba noti minamo yamu ¹² ya Satani kimiwela yate loumamo, Lilifi melageto ya yafo seni-mulunigu dinagolobao? loti wako lo edato, ¹³ O, lito Satani kimiwela ya wewa siya-mulunau ya fulititi yafo seni-mulunigu idato, yafo mau naba tu tauseni (2,000) yaidana oti minamo ya koli lumuti lowau konidokati oluloti nofugu yau no noti moda folae.

¹⁴ Folato, ya yafo kiyaba amo we ya eyeti koli oluloti uti wenena numuna meya nabauki ido migu minamo wenena yaki kawa logimato, wenena mate netawa eyenune, loti oti

¹⁵ Yesu minaido fedeti komu Satani kimiwela siya-mulunau mino edamo wewa ya oiya ukanalo owo wito kala-manena efe loto neto minoto ya Yesu kiyanaló amedoto minami we ya eyeti ya koli gimaiye. ¹⁶ Ido netawa koliti eyeti amo wenena yate Satani kimiwela mino edamo we kala yaki ido yafo kanina yaki logimae. ¹⁷ Logimato, wenena ya Yesu auma witi eti loumamo, Lamo ebate fulito wo, loti wako lo edae.

¹⁸ Wako lo edato, sipiku di minaito wema komu Satani kimiwela mino edamo we ya Namote unalifao? loto wako loto loumaifa, ¹⁹ amokafo, E'e, kamo numugaleka wo. Wageto, Wekolakafo

milumaka kolito ya neta-mata muki olufe lo kedami ya wenenaka logimo, loto loumaiye. ²⁰ Eti loumaito, wewa Dekapolisi eba yalo uto Yesukafo neta-mata muki o edami ka ya lo gimi-gimi omo wito wenena muki kani mumudi kiyae.

*Kiyaba we olulafo folaito olu nedi edami ka
(Mt 9:18-26; Lu 8:40-56)*

²¹ Ena Yesu sipiku nofuna wela filiga itibito uto anawalo minaito, wenena mau naba ya ogona o ede minae. ²² Eti minato, mono numuna kiyaba we wenaba ma kuliya Yailusi yalo oto Yesu eyeto, kiyanaló kiyana umola fito eti loto wako loumami, ²³ Olunefo kefolá moda fulunagolinako, yamu olu faka lo edageto ya omuna kofawa minenaiye, loto amodoka oto aga ya ukanalo ya melo, loto wako liye. ²⁴ Wako lito, Yesute lakoina waiye.

Waito, wenena mau naba yate olu lulau edeti wato, ²⁵ yalo wena ma nemo ya wanula leki-leki imo melege tuwelulo (12) yalo netawa kilaiye. ²⁶ Netawa kilito, lusa we so loti minadoka wito olu faka lo edenune, lato kifana meina fimo wifa, ukana ogofu umuti netawa kilami ya faka lo edámato neta kilami ya u naba wito, kifanala muki ya moda fuli liye. ²⁷ Ido wena ya Yesu monala lamo ka ya kolito egeka oto ukanalo owo ya olaiye. ²⁸ Olami ya faifa ukanalo owo olunamo ya faka lenagolowe, loto kala kiyainako, ukanalo owo ya olaiye. ²⁹ Olaito, ayalo ya ukanau neta kilami fuli lito, ukanau-akanau kolami ya faka liye. ³⁰ Faka lito, ayalo

Yesu aumala ma amodokati wimo ya kolito wenena mau naba minagu ya eleyapa wito eti loto loga o gedami, Ukanelo owo ya kema olaiye? lito ³¹ ege moinamo we yate itibiti loumamo, Wenena mau naba yate olu lulau o kedamo ya geyanimo ya nenako, egaidana oto namo ukanelo ya kemakafo olaiye? loto lane? loti loumae. ³² Loumafa, Yesu ya kemakafo etiye? loto kala kito kogo ogona oto geye minaiye. ³³ Geye minaito, wenawa ukanalo neta fede umami ya kolito amodoka oto kiyanalolo kiyana umola fito koli kolito ukana ololo oto, kawa monawa ya lo oloto meletolo loumaito, ³⁴ Yesukafo loumami, Olunefo, kamo koli kikitanimolo yakafo olu faka lo kedaiye. Keina kolanidokati efili kedoneto sekamuluga you lagetolo wo, loto loumaiye.

³⁵ Yesukafo eti loumu minaito, ayalo ya mono numuna kiyaba we wenaba Yailusi numunau yati ma oti ya eti loti loumamo, Olukafo moda fulutaiye. Yamu api lilibami we ya koiya fi ámenune, loti loumae. ³⁶ Yesu kawa lamo ya koli fuli loto mono numuna kiyaba we wenaba eti loumami, Kaka lele kiyámoto namo koli kikito numutokolo mino, loto loumaiye. ³⁷ Eti loumuto, wenena muki nege ámalolo, loto logimito Pitale, ido Yemusile kunalafo Yonile yako gilimito uto ya ³⁸ mono numuna kiyaba wenaba numunalolo fedato, wenena momoga-amoga oti au-au loti kufu-nema auma witi oti minamo ya geyaiye. ³⁹ Geyeto, numugu ditolo wenenawa eti logimami, Momoga naba oti kufu ámalolo. Nomiliwa ya folámoto faifa oku onaiye, loto logimaifa, ⁴⁰ kiya

o edae. Kiya o edato, muki gilifi feka fulitito nomiliwa olafo melafo ege moinamo we lakoina amo we yaki gilimito, nomili ebalau ya dito ⁴¹ analo oluto eti loumami, Talita kumi, limo kawa monawa ya nomili kefolao, neido, loto lokomowe, lito ⁴² ayalo ya nomiliwama nedito moinaiye. (Aya nomiliwa ya olafo kedaidoti melegela tuwelu (12) ya ne.) Moinaito, ya eyeti moda weni lawa apaitaito ⁴³ Yesukafo eti lo fukami, Netawa ya logimámalo, loto ido, Nomili wela-neta umalo. Nenaiye, loto logimaiye.

6

Nasalete minamo wenena Yesu kala kolámamo ka
(Mt 13:53-58; Lu 4:16-30)

¹ Ena Yesu ebawa ya fulito aimola numuna ebalalo ya ege moinamo weki lakoina wae. ² Lakoina uti, Sabati foliku mono numunigu dito apito logimami ka wenena so loti koliti weni nowala apaitaito ya eti lamo, We ama ya kala ya egalekati oluto liye? Amo ya ka manenau nemo we kemakafo api ilibaiye? Ido Goti aumala lilibami netawa olu oloto pi lomami auma ya egalekati olaiye? ³ Wewa auwa ya faifa numuna ku-ku imo wema yae. Ido amo ya Malia nalafu yae. Ido kunalafu-mota Yemusikele, Yosefেকে, Yudasikele, ido Saimonikele yama minamo yae. Ido emonala-mota muki ya lamoki lakoina ya minonimo yae, loti ya seni-mulunigu koli nosámami umae. ⁴ Eti afa, Yesukafo eti loto logimami, Polofete ma ya muki ebau ya kuliya olu faka lafa,

ido aimola numuna meyalo ido aimola numu-
nau, ido wenenala minagu, ya kuliya olu faka
ádenagilamo ne, loto logimaiye. ⁵ Eti logimito,
ido aya ebaló Goti gilíbami neta ya oloto pi gim-
inami ogoufámoto, neta kilamo wenena lawoko
lawoko yako ukanido anakafo oluto ya olu faka
lo gedaiye. ⁶ Ido koli kikito umámamo yamu kala
mumudi kiyaiye.

*Yesukafo ege moinamo we lono olunawamo ka
logimami*

(Mt 10:5-15; Lu 9:1-6)

Ena Yesukafo numudo-numudo ya monito api
gilíbi-gilíbi iye. ⁷ Ido ege-ege moinamo we tuwelu
(12) ya amodoka olu mau wi gedeto, lele lele
lonolalo apito gilífi melenagolo ya komu Sa-
tani kimiwela olu fulo gedeti gilífi melenawae,
loto ya auma gimaiye. ⁸ Auma gimito eti loto
logimami, Linate kanudo unawamo neta-mata
olámoti, kolobo yako oluti, ido beletife, ido owoti-
nafe, ido kifana owotife yaki olámoti faifa walo.
⁹ Ido kiyanido neta winawafa, ido ukanido owo
lele ya wiyámalo. ¹⁰ Ido numugu dinawagu
yau yako onoti nediti oti minomo uti numuna
meya malo unagilima ya kamenalo ya numu-
nawa fulitalo. ¹¹ Etiti eba maleka u fedato koina
wi gedámoti, ido ka lenawamo ya kolámatoma,
numunawa ya fuliti kiyanido momupa ekelami
ya kululu witi fuliti monatina kolinawae, loti fulo
gedalo, loto logimitoto ya gilífi melaiye. ¹² Gilífi
melaito, ya uti seti-muludi olu eleyapa wiyalo,
loti lo oloto meleti, ¹³ Satani kimiwela so loti olu

fulititi ya neta kilamo wenena so loti ya yá ilawa nowala fili gedeti ya olu faka lo gedae.

Yoni noku wi gede-gede imo we ofato folami ka (Mt 14:1-12; Lu 3:19-20, 9:7-9)

¹⁴ Ena Yesu eti imo ka ya wenena muki kolato, mikalo kiyaba we wekudi Heloti yaki kawa kolaiye. Kolaito, wenena malekate eti lamo, Wewa Yesu ya Yoni noku wi gede-gede imo we ya ne. Amo yama folaiguti olu nedi edainako, mebe-mabawa ya olu oloto pi-pi o minaiye, loti lo-lo ae. ¹⁵ Ido malekate ya eti lamo, Wewa ya Elaiya ya ne, lato ido malekate eti lamo, Amo ya polofete adeina minamo yamaidana oto polofete ma ya ne, loti etiti lo-lo ae. ¹⁶ Kawa lamo ya Helotikafo kolito eti limo, Yoni namo kenobala fuko fulomo ya folaiguti olu nedi edaiye, loto ya liye.

¹⁷⁻²⁰ Eti limo ya komu Helotikafo kunalafo Filipi olonafo kuliya Helotiyasi olaito, ya Yonikafo eti loumami, Helotiyo, kamo kunakafo olonafo olanimi ya lo melami ka ya fukane, loto loumu-umu iye. Eti loumami yamu wena Helotiyasi siya kala-kala lito, Yoni ya ofo fulunae, loto kolaifa, Heloti ya kolami, Yoni ya monala ya fe-fe loito felegaga we ne, loto kolito koliya kolito kiyaba lalo o edainako, Helotiyasikafo ofo fulunami ogoufámaiye. Ogoufámaito, Heloti ya Yoni ka limo kolito kala mumudi kiyami nefa, ka limo kolinae, loto lalo kolaiye.

²¹ Ena aiga ofo fulunami kamena ma etito oloto piyaiye. Heloti olafo kedami kamenala ya oloto piyaito, wenena kiyabani we wenaba yaki kimiwe kiyabani we wenaba yaki ido Galili

minamo wenena kiyabani we wenaba yaki ato weni-neta ofo kiyaito nae. ²² Weni-neta nato, wena Helotiyasi olulafo oto omunido melege olaito Helotiki amoki lakoina namo wenenaki ya lalo eyato, mikalo wekudi yakafo nomiliwa eti loumami, Kamo ya, Neta ma olunae, lenanimo ya kumunae. ²³ Ido, Ebaka filiga olunae, lenanimo yaki moda kumunae, loto lo gedoto lo mele edaiye.

²⁴ Lo mele edaito, feka uto, Ya nena neta loumunae? loto olafo loga o edaito, itibito loumami, Yoni noku wi gede-gede imo we manena ya olunae, loumo, loto loumaiye. ²⁵ Eti loumaito, ayalo ya nomilima oluloto mikalo wekudima nedo oto eti loumami, Oiya Yoni noku wi gede-gede imo we atela ya lapelo nomo, liye. ²⁶ Kawa lito, mikalo wekudikafo kolito siya-mulunau keina naba-naba ifa, weni-neta amoki lakoina namo wenena omunido ya nomili ka lo mele edomo nenako, yamu ya nomiliwa kala ma olu fultámenae, loto kala kito ²⁷ ayalo kimiwe eti loumami, Yoni manena otano, loto ilifaito ya uto nela numugu Yoni kenobala fuko fuloto ²⁸ atela ya lapelo meleto oluto oto nomilima umaito ya oluto olafo umaiye.

²⁹ Ido Yoni ege-ege moinamo we ya kawa koliti oti kono ukana ya oluti uti kale li edae.

Yesukafo we faifu tauseni (5,000) ya weni-neta gimami ka

(Mt 14:13-21; Lu 9:10-17; Yo 6:1-13)

³⁰ Yesukafo aposolo komu gilifi melami we ya itibiti amodoka oti ya neta-mata eti amo ido api

gilibamo ka muki ya loumae. ³¹ Loumato, ya wenena muki uti oti anako, neta nenawamo kamena minámaito, ya aposolo Yesukafo eti logimami, Lalimoko wenena minámenawamo ebalo uto foli minenune, logimaiye. ³² Logimaito, sipiku diti eba fafato inanimoko wae.

³³ Eba fafato wado ya wenena muki geyeti numuni meyau yati muki mikalo oluloti uti komu u fedae. ³⁴ Komu u fedato, Yesu sipikuti mikalo lumuto ya wenena mau naba minamo geyeto ya sipisipi kiyabani we minámamo yamaida oti minanako, yamu siya-mulunau miluma koli gimito neta-mata muki api gilibaiye.

³⁵ Api gilibi minaito, lunaga fo sapinagolito ege moinamo we amodoka oti eti loumamo, Eba fafato ama ya minogeto ya sinidenagoliye. ³⁶ Yamu wenena ya numudo-numudo ya gilifi fulageto weni-neta meina finawae, loto gilifi melo, loumae. ³⁷ Eti loumato, Linate yate weni-neta ma gimalo, loto logimaito itibiti loumamo, Aiyo, netawa meina finumo ya meinala kifana denaliyasi tu hadeti (200) yaidana oto mine-nagoliye. Lamote ya uti kifana naba fuloti beleti meina fi gedeti oti gimalo, loto labe? loti loga o edae. ³⁸ Loga o edato, eti logimami, Beleti nenaki olu minae? Uti kalo, logimaito uti olu oloto pititi itibiti oti eti loumamo, Beleti faifu (5) ido laefa lele olu minone, loti loumae.

³⁹ Loumato, eti logimami, Wenena muki mau minamo ya we fiti yuwa laloto ya amedalo, loti logimalo, loto logimaito, ⁴⁰ ido wenena fifti-fifti (50) ya mau minamo ido maleka wenena wani hadeti wani hadeti (100) ya mau minamo

ya yuwalo amedoti minae. ⁴¹ Amedoti minato, Yesukafo beleti faifu (5) ya oluto kosinalo ko faka loto, siyane, lalole, lototo ya leketo ege-ege moinamo we yate iya meleti wenena mau naba ya giminawae, loto gimaiye. Ido laefa lele yaki iya mele gimaito ⁴² muki noti muni ito ⁴³ ido ege moinamo wewa ya luma nemo onowa-fanawa minomo wimo ya kiyaka oti, owo kedikoko naba tuwelu (12) ya koilato faitimo ne. ⁴⁴ Ido weni-neta namo wemomo ya faifu tauseni (5,000) ya minae.

Yesukafo no mulalo kiyana leya wito moinami ka
(Mt 14:22-23; Yo 6:16-21)

⁴⁵ Ayalo Yesukafo ege moinamo we ya eti logimami, Linate sipiku ya diti Betesaida numudo komu meleti walo, loto logimito wenena mau minamo ya gilifi melaiye. ⁴⁶ Gilifi meletto fulo gedeito ya Goti loumunae, loto mowalo idaiye. ⁴⁷ Idaito, luwaila melenagolito sipima mika fulo faiga ito u nofuna muliti utaito, aimolako mikalo ya minaiye. ⁴⁸ Minoto geyami ya epe naba ma konidokati oto olu bubudito koiya fiti ika o minato, ya Yesu geyaiye. Geyeto, kolomolomo yaleka ya no mulalo kiyana kafo leya wito monimo oto minado oto ya fulo gedeito unae, loto kala kiyaiya, ⁴⁹ amote Yesu no mulalo moinami ya eyeti eti kolamo, Kolofa ne, loti kani kiti ya muki eyeti koli naba-naba gimainako, ⁵⁰ au naba-naba lae. Au naba-naba lato, ayalo ya eti logimami, Seti-muludigu ya auma wiyalo. Namoma minowe. Koli gimámaneyo, loto logimito ⁵¹ sipiku

lakoina idaito ya epe fuli lito elegiti, ⁵² seni-muluni gedimo nenako, komu beleti iya melami monala ya kolife loti kolámae.

*Neta kilamo wenena olu faka lo gedami ka
(Mt 14:34-36)*

⁵³ Ido nofunu ya yofototo uto Genesalete mikalo fedeti sipi no anawalo nela witi olu kiki loti ⁵⁴ sipikuti lomato, ayalo ya wenena ya Yesu eyefe loti, ⁵⁵ eba negu-negu yati muki oluloti oti minami ebaleka ya wenena neta kilamo ya kununido meleti gilimiti ae. ⁵⁶ Gilimiti amo yaidana oti Yesu eba muki amaufe yaufe, ido numuna meya nabalofe, ido kefolalofe wimo ya wenena mau minamo ebalo neta kilamo wenena ono gedeti ya eti loumamo, Ukagalo owo anawalo yako olunagolone, loti wako loumato ido wenena muki olamo ya olu faka lo gedaiye.

7

*Yesukafo Goti lo melami kalaki ido Yuda wenena aunibo-mota kani yakimu logimami ka
(Mt 15:1-9)*

¹ Falisi weki lo melami ka api gilibi-gilibi amo we malekaki ya Yelusalemukati Yesu nedo oti mau minato, ² ege moinamo we maleka ani noku wiyámoti weni-neta nato ya geyae. ³ Geyeti, Falisi weki ido Yuda wenenaki muki ya aunibo-mota ki-dene kanina meyalo meleti weni-neta nenagilima ya komu ani noku witiko no-no ae. ⁴ Ido maketilo yati neta ma oluti otima, komu noku witiko no-no ae. Ido kidene ka so loti kaputi masati lapeti noku wi-wi amo mona yamaidana oti meyalo melae.

⁵ Yamu Falisi we ido lo melami ka api gilibi-gilibi amo we yate eti loti loga o edamo, Egaidana oti kege-kege moinamo we yate autefo-mota kidene kanina ya meyalo meleti weni-neta nenagilima ani noku wiyámae? loti loga o edae. ⁶ Loga o edato, itibito logimami, Aisaiyakafa komu adeina linate monabi lele wiyamo yamu ka ona loto eti limo,

Wenenawa ya wenido yako kuline olu faka lafa, seni-mulunigu koli nomámoti, ⁷ eti lamo, Kawa ya Goti kala ne, loti lafa, ido wenena kidene kani yako api gilibiti ouni-luni-kani nomamo monawa ya fa neta ne, loto ka mono lufuwa wiyáigu (*Ais 29:13*) ya nemo ne. ⁸ Ido Goti lo melami kala ya linate olu fuliti wenena kidene kanina olu kiki loti olumo wae.

⁹ Linate eti lamo, Lalimo monate yako meyalo melenune, loti Goti lo melami kala fulitamo ya monate lalo ne, loti kani kiyafe? Olo. ¹⁰ Yamu Mosesekafo eti limo,

Otibo metibo kulini olu faka lalo, loto (*Kis 20:12, Lo 5:16*), ido ka maki eti limo,

We makafo ka nosámami olafofe melafefe ya lo gedenami, aya we ya ofo folalo, loto ka mono lufuwau (*Kis 21:17*) ya nemo ne. ¹¹ Eti lifa, we makafo olafo melafefe logiminami, Namu neta muki ko mele gedomo neta yama felegaga neto Goti moda umutomo ne, logiminami we ya ¹² linate eti loumamo, Okafo mekafo netawa gimito kofa olu lalo gedámanimo ya lalo ne, loti loumuti, ¹³ linate monati etiti api gilibamokafo Goti kala olu fa neta oti fulitae. Ido linate

mona yamaidana oti so loti eti mele-mele ae, loto logimaiye.

Neta yakafo wenena ya sitoto olu ladi o gedami ka
(Mt 15:10-20)

¹⁴ Yesukafo wenena mau minamo luni fiyaito amo minaido ato eti logimami, Linate muki kane koliti ya kolife loti kolalo. ¹⁵ Neta-mata feka nemo neta yakafo luteu dinami ya olu ladi o ledámenagolifa, ido neta-mata oude-lute-kateu yati feka ami neta yakafo olu ladi o ledaiye. [¹⁶ Linate kati nemo wenena yate kolalo, loto logimaiye.]

¹⁷ Wenena mau minamo fulo gedeito numugu idaito, ya ege-ege moinamo we yate kepa kawa limo yamu loga o edato, ¹⁸ amokafo eti logimami, Ake, linate yaki kolife loti kolámafe? Neta-mata fekati luteu idami ya ¹⁹ oudelute-kateu idámoto, sete kofumawau yako dito, aiga sefe lo fulo-fulo oninako, oude-lute-kate ya olu ladi o ledámaiye, loto limo ya etito wete-neta muki nonimo ya lalo ne, loto liye. ²⁰ Eti loto ido ka ma eti limo, Oude-lute-kateuti feka ami yakafoko Goti omunalo ya olu ladi o ledaiye. ²¹ Yamu oudi-luti-kati yauti kati-manidi nosámami kiyamo mona, kopa olu onamo mona, neta ugele olamo mona, ofo folamo mona, kume-ugele namo mona, ²² ko lalo-talo melamo mona, wenena koli nosámami o gedamo mona, koni wiyamo mona, mona nosámami meleto wenena olu ukanido koli gedenami mona, netaninamu koliti seni-muluni nosámami mele gedamo mona, kamani kiyamo mona, ukani-luni

oto diti kolamo mona, ka maninigu minámami mona, ²³ monawa nosámami-asámami muki ya oudi-luti-katigu yauti oto olu ladi o gede-gede iye, loto logimaiye.

*Ailo feka wena makafo koli kikitimo ka
(Mt 15:21-28)*

²⁴ Ena Yesu ya ebawa ya fulito uto eba ma Taiya numuna adu nedo ya u fedeto numugu dito, ya momona oto minenae, loto kolaifa, ido yalo u falukunami ya ogoufámami ne. ²⁵ Etito nenako, wena ma olulafo kefolo ya Satani kimiwela siya-mulunau mino edami ya wenawa Yesu kala kolito ayalo oto kiyanaló kiyana umola fiyaiye. ²⁶ Kiyana umola fiyami wenawa ya ailo feka wena minoto Fonisia ebalo Silia mikalo oloto piyami wena yakafo eti loumami, Olunefo Satani kimiwela siya-mulunau mino edami ya olu fulo edeto ilifi melo, loto wako loumaiye. ²⁷ Etito wako loumaito, ya eti loumami, Nomilipa weni-neta oluti kula minagu fulamo ya efe ádaíye. Nomilipa komu nenawamo ne, loumaiye.

²⁸ Eti loumaifa, ido itibito loumami, Wenabao, ona laba, ido nomilipa weni-neta no minato, lana mikalo olumo wiyami ya kula yate no-no ae, lito, ²⁹ eti loumami, Etito itibito lonomanimo yamu numugaleka itibito wageto olukafo Satani kimiwela ya fulo edeto utaiye, loumaiye. ³⁰ Loumaito, numunaleka itibito uto ya olulafo folomolo ono minami eyami Satani kimiwela moda fulo edeito utaiye.

Yesukafo we kala melami wela kuluma keina imo ya olu faka lo edami ka

³¹ Ena Yesu Taiya eba ya fuloto uto Saidoni numudo fedeto, yaloti u Galili nofudo uto Dekapolisi eballo fedaiye. ³² Fedaito, ya we ma kala melami wela keina imoma ilimiti Yesu nedo oti, Agakafo ya ukanalo olo, loti wako loumato, ³³ amokafo wenena mau minadoti ilimito fele uto ya ana ilekiya kalau meletu ya ketufu oto we wela kuluma oluto, ³⁴ kosinaleka koto mulunauti aku loto eti limo, Efata, loto limo ya monawa, Kaka ya olu godo, loto loumaiye. ³⁵ Loumaito, ya ayalo ya wewa kala ya moda olu godito, wela kulumama kotito, ka efe loto liye. ³⁶ Ka efe loto lito, Yesukafo logimami, Linate netawa yamu wenena ma logimámalo, loto lo fuko gedaifa, amote auma witi logimimo wato, ³⁷ wenena koliti weni lawa apaitaito eti lamo, Amo ya neta-mata muki ya laloko olufe liye. Kani melami wenena olu kani ki godoto, ido weni kuluma keina imo wenena olu efe lo gedaito, ka efe loti lae, loti lae.

8

Yesukafo we fo (4) tauseni weni-neta gimami ka (Mt 15:32-39)

¹ Kamena yalo wenena naba kofa mau wi minato, weni-neta minámaito, Yesukafo ege moinamo we luni fiyaito ato eti logimami, ² Wenena mau naba minamo ya fo kamena lelei-lawokoi (3) yalo ya namoki umalo minamo ya nenawamo neta minámainako, sene-muluneu miluma koli gimowe. ³ Ido maleka ya faigakati amo ya numunidoka kadunamu folado ya gilifi melenamo ya kanudo lumu fou lenagilae, loto

logimaiye. ⁴ Logimaito, ege moinamo wewa itibiti loumamo, Eba ama fafato ya nenako, beleti naba ma egalekati oluto gimogeto ogofuti nenawamo ne? loti loga o edae. ⁵ Loga o edato, itibito logimami, Beleti nenaki oluti ae? logimaito eti lamo, Seweni (7) ya ne, loumae.

⁶ Loumato, amokafo wenena muki mikalo amedoti minalo, logimito ya beleti seweni (7) ya oluto, siyane, lalole, loumuto leketo ege moinamo we wenena muki ya gimalo, loto gimaito eti ae. ⁷ Ido laefa kefolo maki nemo yamu siyane, lalole, loumuto ege moinamo we gimito, ya laefa yaki gimalo, logimaiye. ⁸ Logimaito, gimato, muki noti muni ito ya aiga ege moinamo we ya luma nemo ya olu mau wiyamo owo ma kedikoko naba seweni (7) ya owo koilamo ya faitiye. ⁹ Ido wemomo fo tauseni (4,000) ya yalo minae.

Ido wenenawa ya gilifi meleito ¹⁰ ya Yesuki ege-ege moinamo weki sipiku diti ya Dalimanuta eballo wae.

*Goti aumala lilibageto eyenune, lamo ka
(Mt 16:1-4)*

¹¹ Ido Falisi we ya Yesudoka oti moila fiti kepa mele umunuwe, loti ya eti loumamo, Kosinalo mebe-maba ma lilibageto kenune, loti lae. ¹² Eti lato, amokafo siya-mulunau keina imo yauti aku loto eti logimami, Kamena oiya ama minamo wenena ya nediti Goti aumala lilibami mebe-maba ma oloto pi lomageto eyenune, loti lae? Ka ona logimowe. Goti aumala gilibami mebe-maba ma ya olu oloto pi gedámenamo ne, loto

logimito, ¹³ fulo gedeito sipiku itibito dito nofuna wela filigaleka wiye.

Falisi we ido Heloti ka nosámami api gilibamo ka yamu fuka ka logimami ka
(Mt 16:5-12)

¹⁴ Ege moinamo we ya beleti kani melaito otámato ya beleti lawoko mako sipiku amo minagu ne. ¹⁵ Ido Yesukafo fuka ka logimami, Koti moinalo. Falisi we yisininaki, ido Helotiki yisilaki olu kopa o ledetenaiye, loti kofe loti moinalo, loto logimaiye. ¹⁶ Eti logimami kawa yamu inanimonigu lokoli-fakoli oti eti lamo, Beleti oto ámoninako, yamu eti liye, loti lae. ¹⁷ Ka lamo ya Yesu kolitoto eti limo, Nediti beleti otámamo yamu lokoli-fakoli o minae? Onema yaki ya koti kolife loti kolámafe? Ido seti-muludi gedife? ¹⁸ Omudi nemo yamo ágafe? Ido kati nemo yamo kolámafe? Komu neta omo yama ya kati melaife? ¹⁹ Beleti faifu (5) ya oluto wenena faifu tauseni (5,000) ya gimoneto luma nemo oluti owo kedikoko nenaki ya koilamo ne? loto loga o gedaito, itibiti loumamo, Lamo tuwelu (12) ya koilonimo ne, lato, ²⁰ eti logimami, Ido beleti seweni (7) ya oluto wenena muki fo tauseni (4,000) gimoneto luma nemo oluti owo kedikoko nenaki ya koilamo ne? loto loga o gedaito, itibiti loumamo, Lamo seweni (7) ya koilonimo ne, lato, ²¹ eti logimami, Oiya yaki kolife loti kolámafe? loto logimaiye.

Yesukafo we ma omuna likami ya omuna olu falatimo ka

²² Ena u Betesaida numudo fedato wenena mate omuna likami we ma ilimiti Yesu nedo oti ya agakafo ukanalo olo, loti wako loumato, ²³ amokafo omuna likami we analo oluto numunidoti ilimito uto ya omunalo ketufu oto anakafo ukanalo oluto eti loumami, Neta ma kabe? loto loga o edaito, ²⁴ ko faka loto eti loumami, Namu wenena geyofa, ido yá kanu moinamo yaidana kelae, loto loumaito, ²⁵ Yesu anakafo kofa omunalo olaito, omuna falatito neta-mata muki eyefe loto kaiye. ²⁶ Efe loto kaito, aimola numunaleka ilifi meleto loumami, Numuna meya yau idámo, loto lo fuko edaiye.

Pitakafo Goti ilifi melami we Kilistoma minane, loumami ka
(Mt 16:13-20; Lu 9:18-21)

²⁷ Ena Yesuki ege moinamo weki eba naba kuliya Sisalia Filipaika uti numuna meya adu nemo ya wado kanudo ya eti limo, Wenena ya namomu ya kema minaiye, loti lo minae? loto loga o gedaito, ²⁸ itibiti loumamo, Wenena maleka yate, Yoni noku wi gede-gede imo wema ya minane, loti lo minae. Ido maleka yate, Elaiya ya minane, loti lo minae. Ido ma yate, Yelemaiya minabemo, ido polofete minagumati we ya minane, loti lo minae, loti loumae. ²⁹ Eti lato, amokafo limo, Ido linate ya namo ya kema ne, loti lo minae? loto loga o gedaito, Pitakafo itibito loumami, Kamo ya Goti ilifi melami we Kilisto ya minane, loto loumaiye. ³⁰ Ido kawa ya wenena logimámalo, loto ka auma wito lo fuko gedaiye.

*Yesu fulutoto nedinae, loto logimami ka
(Mt 16:21-28; Lu 9:22-27)*

³¹ Ido amokafo api gilibito eti limo, We Kula namo ya keina naba-naba kolinagolowe. Ido Yuda wenena kiyabani we yaki yokila ki umamo we kiyabani we yaki ido lo melami ka api gilibi-gilibi amo we yalekate meni numunagilae. Numuti nofo folato, ya fo kamena tili (3) wageto, kofa nedinagolowe, loto logimaiye. ³² Kawa ya oloto lito, Pitakafo ilimito anawaleka uto apito oudaifa, ³³ ido Yesu ya eleyapa wito ege moinamo we geyeto Pita oduto eti loumami, Sataniyo, negeka wo. Kamo Goti kala kiyami yaidana oto kaka kiyámanimo faifa mikaleka wenena kani kiyamo yaidana oto kaka kiyane, loto loumaiye.

³⁴ Ena Yesu mau minamo wenena ido ege moinamo we yaki, Namu minodo ya alo, loto luni fito eti logimami, Ma nege melenune, loti lenawamo ya linanimomuko kolamo ka ya fuliti kamena-kamena nege meleto fulunune, loti lenawamo ya yá yofonina mofuti ya nege-nege melenawae. ³⁵ Yamu makafo aimola ukana atuwa yamuko koli minoto fulunami we ya u kopa unagoliye. Ido makafo namomu ido kawa kuwa lalo yamu kolito monimo uto omuna kofawa minami monala ya fulito fulunami wewa ya omuna kofawa minomo dinagoliye. ³⁶ Kolafe? Makafo ya mikaleka neta-mata muki ya ko noto monimo wifa, ido aimola u kopa unami we ya egaidana oti ko nami netala-matala olu lalo o edenami ne? ³⁷ Ido moda fulutenami ya nena netakafo ouna meina fito itibito olunaiye? ³⁸ Ido kamena oiya ama minamo wenena ya

mona nosámami meleti Gotidoka ekelámamo kamena negu mate namomu ido ka lomo yamu koliti ukanido kolinawamo wenena ya namo We Kula ya enisole felegaga yaki lakoina o Menefo lamenala yau fedenamo kamenalo ya wenenawa yamu kolito ayaidana oto ukanelo kolinagolowe, loto logimaiye.

9

¹ Ena Yesukafo eti logimami, Ka ona logimowe. Linate onema amalo nedi minagu yauti maleka folámoti faifa kofawa minamo ya Goti wekudi wenenala aumalakafo kiyaba o gedami kamena ya eyenagilae, loto logimaiye.

*Yesu ukana ya u ailoma builami ka
(Mt 17:1-13; Lu 9:28-36)*

² Aiga fo kamena sikisi (6) utaito, ya Yesukafo Pitale, Yemusile, Yonile gilimito mowa fanafanalo idaito, fele inanimoniko minato, yalo ya omunido ukana ya u ailo bulaito ³ ukanalo owo lamena oto u kiyoba ona builami ya wenena ukanido owo kiyoba bulu edamo ya mikalo wenena yate kiyoba yaidana oti bulu edámenagilae.

⁴ Ido omunido Elaiyate, Mosesete, oloto piyaito Yesuki lokoli-fakoli o minato geyae. ⁵⁻⁶ Geyeti, koli naba koliti Pitakafo nediye lenae? loto kala kife ádoto, Yesu eti loumami, Api lilibanimo we, amalo minonimo ya lalo iye. Numuna kolo-kalo lelei-lawokoi ya kuwogeto ma ya kamo numuga minenaiye. Ido ma ya Mosese numuna minenaiye. Ido ma ya Elaiya numuna minenaiye, loto loumaiye. ⁷ Eti loumaito, ya limu ma moda oloto

pito asa wi gedaito, ya limuku yauti nola ma kolamo eti limo, Ama ya sene-mulune umomo Nanefo ya ne. Linate kala ya luti-katigu kolalo, loto liye. ⁸ Eti lito, kaita ko fulo yaleka waka afa, ya wenena ma geyámae. Yesukiko lakoina minae.

⁹ Mowalekati lomado ya Yesukafo auma wito lo fuko gedami, Neta kamo yama wenena logimámalo. Aiga namo We Kula fulunaguti kofa neditoneto kawa ya logiminawae, loto lo fuko gedaiye. ¹⁰ Lo fuko gedaito, folaiguti kofa nedinami kawa monawa ya inanimoniko minagu yau lokoli-fakoli oti moni wilae.

¹¹ Moni wiliti eti loti loga o edamo, Elaiya komu enami ne, loti ka mono api gilibamo we yate nediti eti lamo ne? loti loga o edato, ¹² Yesukafo itibito logimami, Ona lae. Elaiya ya komu oto neta-mata muki ya olufe lenagoliye. Eti ageto ido mono lufuwa wiyagu yau namo We Kula yamu eti loti lamo, Amo ukana ogofu naba-naba kolaito, ido meni umunawae, loti lamo kawa ya nediye loti lufuwa wiyamo ne? ¹³ Ka logimowe. Elaiya ya moda otaifa, ido amomu lo melami ka lufuwa wiyamo kamalo meyalo meleti eti edenune, loti netawa-matawa muki seni-mulunigu kolamo ya olu edetama ne, loto ya logimaiye.

*Yesukafo Satani kimiwela olu fulami ka
(Mt 17:14-21; Lu 9:37-43)*

¹⁴ Ena Yesule, Pitale, Yonile, Yemusile itibiti ege-ege moinamo we liliga minadoka oti kamo ya wenena mau naba ogona o gede minato, ido lo melami ka api gilibamo we yaki ege-ege moinamo weki moila fiyamo ya geyae. ¹⁵ Geyato, mau witi

minamo wenena muki ya Yesu eyeti elegiti oluloti amo nedo uti aiyo-koiyo loumato, ¹⁶ amokafo, Moila fiyamo mona ya lonomalo, loto logimaiye. ¹⁷ Eti logimaito, mau minamo wenena yauti we makafo loumami, Api lilibanimo we, nanefo siya-mulunau Satani kimiwela mino edami yamu ka ádaito ya kamodoka ilimito owe. ¹⁸ Ido kamena-kamena Satani kimiwelakafo nanefo oluto fulo mikalo edaito, amo ketufu welauti dito, welauma ogofu kiki loto, ukana-akana bubudema mino-mino imo ne. Yamu namokafo kege-kege moinamo we siya-mulunauti ya olu fulo edeti ilifi melalo, loto logimofa, ido ogoufámae, loto loumaiye.

¹⁹ Loumaito, Yesukafo itibito logimami, Aiyo, kamena oiya ama minamo wenena, linate koli kiki ádamo wenena, namo ya linateki kamena nenaki minenae? Ido kamena nenaki keinatina kolinae? Kipawama ilimiti namodo alo, loto logimaiye. ²⁰ Ilimiti ato, Satani kimiwela yakafo Yesu eyeto ayalo ya kipawama olu kulu ofaito mikalo lumu fou loto kululu-kululu monito ya ketufu welauti kala-kala loto idaiye.

²¹ Yesukafo kipawa melafo loga o edami, Kamena nenaki eti iye? lito itibito loumami, Kipa kefolá minaidoti eti imo ne. ²² Ido kamena-kamena Satani kimiwela yakafo ofo fulunae, loto nanefo yoku noku olu fulo ede-ede imo ne. Nefa, kamo ogofutoma ya lamo milumate kolito ade olu faka lo, loto loumaiye. ²³ Eti loumaito, Yesukafo loumami, Ogofutomae, lanimó ya nedito lane? Wenena koli kikitamo wenena, Neta-mata eti enune, loti kolinawamo ya netawa-matawa ya

ogofuti enawamo ne, loto liye. ²⁴ Eti lito, ayalo ya kipa melafokafo loumami, Namu koli kikitomo nefa, koli kikine aumala minámaiye. Yamu kamokafo koli kikine ya olu auma wi nedeto ane olu faka lo, loto loumaiye.

²⁵ Ido wenena muki oluloti oti mau wiyamo ya Yesukafo geyeto Satani kimiwela oduto eti loumami, Kamo kipa kala meletu ka ádenaiye, loto eti o edanimu ya ka auma wito lokomowe. Kipa siya-mulunauti feka oto fulu edeitu uto kofa itibito ámo, loto loumaiye. ²⁶ Eti loumaito, Satani kimiwelama kai naba meletu kipawa olu kulu naba-naba ofo edeto feka oto fulu edeitu wito kipawama kono ukana kelaito ya wenena muki eti lamo, Aiyo, moda fulutaiye, loti lafa, ²⁷ Yesukafo analo oluto olu faka lito ya nedi minaiye, loto logimaiye.

²⁸ Yesu numugu idaito, wenena ma minámado ya ege-ege moinamo we yate eti loti loga o edamo, Olu fulu edeto ilifinumo ya nedito ogoufámone? loti loga o edato, ²⁹ itibito logimami, Netawa yaidana olu fulu edenawamo ya komu Goti loumunawamo yakafoko olu fulu edenawamo ne, loto logimaiye.

*Yesu fuluto nedinami ka kofa logimami ka
(Mt 17:22-23; Lu 9:43-45)*

³⁰⁻³¹ Ebawa fuliti Galili mikalo monimo uti Yesukafo ege-ege moinamo we api gilibami yamu wenena minonimo eba ya kolámenawae, loto kolaiye. Kolito eti logimami, We Kula namo ya wenena anido gimato, nofo folato, fo kamena tili (3) wageto fulunaguti ya kofa nedinae, loto

logimaiye. ³² Eti logimaifa, kawa monala ya kolife ádoti koliya koliti ya netawa yamu loga o edámæ.

*U komu meleta nemo ka
(Mt 18:1-5; Lu 9:46-48)*

³³ Uti Kapeneyamu fedeti Yesukafo numugu dito eti loto loga o gedami, Kanu onido ya nena netamu moila fiyæ? lito, ³⁴ kanudo ado ka lamo ya minagu yauti kemakafo u komu meleta kuliya nemo we minenagoliye, loti yamu moila fiyanako, ka kedámæ. ³⁵ Ka kedámato Yesu amedoto ege moinamo we tuwelu (12) ya alo, logimaito koliti ato, eti logimami, We makafo namo kuline nemo we minenæ, loto lenami we ya komu kuliya lumuto nemo minoto wena nena muki kouba-naba o gedenaiye, loto logimito ³⁶ nomilipa kefolo analo oluto, minagu olu nedi edeto, abusa wito eti logimami, ³⁷ We mate ya namo kuline yamu nomilipawa yaidana oto koina wi gedenagilamo we ya namoki koina wi nedenangilæ. Ido namo koina wi nedenawamo we ya namoko koina wi nedámenagilæ. E'e, nilifi melami we yaki koina wi edenagilæ, loto ya logimaiye.

*We ma kuwotefo builámenami ya wenenate ne,
loto limo ka
(Lu 9:49-50)*

³⁸ Ena Yonikafo eti loumami, Api lilibanimo we, we ma kamo kulikalo Satani kimiwela olu fulo gede-gede imo we ya eyonimo nefa, aya wewa ya lamodoka ekelámami yamu lo fuko edone, loto loumaiye. ³⁹ Loumaito, Yesukafo limo, Lo fuko edámalo. Makafo ya kulinelo Goti aumala

gilibami neta oloto pi giminami we ya alako ka nosámami ogofuto lo nedámenagoliye. ⁴⁰Yamu we ma ya kuwotefo builámenami we ya yowote we ne. ⁴¹Ka ona logimowe. Linate Goti nilifami we Kilisto nege melanako, we makafo namo kuline yamu nomu oluto no giminami we ya meinala u kopa ámunagoliye, loto logimaiye.

*Mona nosámami yakafo koli kikitamo monani
olu kopaitami ka*

(Mt 18:6-9; Lu 17:1-2)

⁴²Ido we makafo faifa wenena koli kikito no-magu yauti lawoko ma koli kikila ya olu kopait-enami we ya Gotidokati lifima ka naba-naba itibito olunami ne. Ido wenena kifana naba-naba kenabalau nela witi ya no sumitigu yau fulo edamo neko, moda lalo agi ne.

⁴³Ido agakafo lifima olu komagetoma, aga fuko fulito. Kamo aga dumaní nage to omuga kofawa minanimo ya lalo nefa, aga lelewai yaki minoto yo eifámenami yoku unanimo ya nosa naba ámenami ne. [⁴⁴Yalo kinina ya folámato, ido yo yaki eifámenami ne.] ⁴⁵Ido kiyagakafo lifima olu mofu kedagetoma, kiyaga ya fuko fulito. Kamo keni-keni oto omuga kofawa minanimo ya lalo nefa, kiyaga lelewai yaki minenanimo ya yoku olu fulo kedenawamo ya nosa naba ámenami ne. [⁴⁶Yalo kinina ya folámato, ido yo yaki eifámenami ne.] ⁴⁷⁻⁴⁸Ido omugakafo lifima olu mofu kedagetoma, omuga ya olu fulito. Kamo omuga filigako minoto Goti wekudi wenenala kiyaba o gedami kilalau idage to ya lalo nefa, omuga lelewai minenanimo ya yo eifámenami

yoku kinina ya folámato, ido yo yaki eifámenami negu ya olu fulo kedenawamo ya nosa naba ámenagoliye.

⁴⁹ Ido wenena u lalokako unawae, loto nela kuwo kiyamo yaidana oto Goti yamo kaila fi ledami ne. ⁵⁰ Kuwo ya lalo nefa, kuwo leya folámagaiyama nena netadunu leya fulunami kofa olufe lenune? Ido linate seti-muludigu kuwo amo yaidana oti you amene mona meleti wenenatinaki sodoti lakoina minalo, loto liye.

10

We wena mofu melamo ya fuko fulitenawamo ka

(Mt 19:1-12; Lu 16:18)

¹ Ena Yesu ya aya ebawa fulito Yudia mikau uto no naba Yodani kilito filigaleka wiye. Wito wenena mau naba-naba minamo ya amodoka ato, api gilibi-gilibi imo monala meletoto ya api gilibaiye.

² Api gilibaito, Falisi we mate kepa mele umunune, loti oti eti loti loga o edamo, We makafo olonafo fuko fulitenami we ya lo melami ka fukenaife? loti loga o edato, ³ itibito logimami, Mosesekafo nena ka auma wito lo mele gedaiye? loto loga o gedaiye. ⁴ Loga o gedaito, ya eti loumamo, Mosese ya we makafo olonefo fulitena, loto lufuwa wito umuto fulito edenamile, loto limo ne, loti loumae. ⁵ Loumato, itibito logimami, Linate seti-muludigu gedinako, yamu kawa lufuwa wito logimaifa, ⁶ kana adeina akaimati neta-mata apito olu oloto piyami kame-nalo ya Gotikafo

We wena olu oloto piyami ne,
loto ka mono lufuwau (*Stt 1:27*) ya nemo ne.

⁷ Etito nemoma nenako,

Wemomo yate onibo menibo fulo gedeiti oloni-
bodo ekelamo, lele ya ukani ⁸ u lawoko oti
minenawaiye,

loto ka mono lufuwau (*Stt 2:24*) ya nemo ne.

Etito lele minámoti u lawoko uti minenawami ne.

⁹ Etito nemo nenako, Gotikafo moda ekele gede-
tami ya wenena yate fuko filiga-filiga o gedámalo,
loto logimaiye.

¹⁰ Aiga numugu minoti ya ege-ege moinamo we
ya netawa yamu kofa loga o edato, ¹¹ Yesukafo
itibito logimami, We makafo olonafo fuko fulito
uto wena ma olami we ya moda kume-ugele
naiye. ¹² Ido wena makafo wanafo fuko fulito uto
we ma mofu melami wena ya moda kume-ugele
naiye, loto logimaiye.

*Yesukafo ana nomilipa kefola atenido melami
ka*

(Mt 19:13-15; Lu 18:15-17)

¹³ Ena nomilipa kefola ya Yesu nedo gilimiti ato,
ya anakafo atenido melenaiye, loti o minafa, ege-
ege moinamo we yate geyeti goudae. ¹⁴ Goudato,
Yesukafo koto siya kala-kala lito eti logimami,
Nomilipa namodo alo, loti logimalo. Goti wekudi
wenenala kiyaba o ledami kilalau ya yaidana
wenena ebanina nenako, enawamo kanu ya ku
gedámalo. ¹⁵ Ka ona logimowe. Wenena ya Goti
wekudite kiyaba o ledenaiye, loti kolinawamo
wenena ya nomilipawa kefola yaidana oti ya
kilalau dinawamo ne, loto logimito, ¹⁶ nomilipa

abusa wito, anakafo atenido oluto Melafo olu lalo o gedo, loto loumaiye.

*Neta ko nami we kala
(Mt 19:16-30; Lu 18:18-30)*

¹⁷ Ena Yesu kanudo unae, loto wido ya we ma oluloto oto kiyanalo kiyana umola fito eti loumami, Api lilibanimo we lalo netao, Namo kofawa minomo dinamo mona olunae, loto kolinamo ya nena mona melenamo ne? loto loga o edaiye. ¹⁸ Loga o edaito, Yesukafo eti loumami, Kamo nedito namo ya we lalo minane, loto lane? Wenena lalo ma minámamo ne. Goti yako lalo ne.

¹⁹ Lo melami ka yau eti limo,

Wenena gini folámo. Kume-ugele áno. Neta ugele olámo. Ka suki loto wenena kamani kiyámo. Wenena koni wito netani olámo.

Okafó mekafo kulini olu faka lo,

loto ka mono lufuwau (*Kis 20:12-16, Lo 5:16-20*) nemo ka ya moda kolitanimo ne, loto loumaiye.

²⁰ Loumaito, itibito loumami, Api lilibanimo we, kipa kefolá minomo kamenaleka yati kawa muki ya meyalo melemo wowe, loto loumaito,

²¹ Yesukafo eyeto siya-muluna umuto loumami, Kamo ya neta lawoko mako eti ámane. Uto netaka-mataka muki ko nanimo ya kifanalo fuloto, kifana oluto, neta ko ánamo wenena iya mele gimo. Eti enanimo ya kosinauka neta-mata ko nenagolane. Ido oto nege melo, loto loumaiye.

²² Loumami kawa kolito koukame naba-naba ko nami nenako, kola-wela kifufu wito siya-muluna keina ito ya wiye.

²³ Wito, ya Yesukafo eleyapa wito ege moinamo we eti loto logimami, Koukame naba-naba ko

namo we ya Goti wekudi wenenala kiyaba o ledami kilalau dinune, loti kolinawamo ya koiya naba-naba finawamo ne, loto logimaito, ²⁴ kawa limo koliti elegiyafa, Yesu kofa ya limo, Nomilipao, makafo ya Goti wekudi wenenala kiyaba o ledami kilalau dinae, loto kolinami ya koiya naba-naba finami ne. ²⁵ Ido yafo-kameli yakafo naka kifiyau dinae, loto koiya naba fiyami yaidana oto koukame naba-naba ko namo we ya Goti kilalau dinune, loti kolinawamo ya oto diti koiya naba-naba finawamo ne, loto logimaiye. ²⁶ Logimami ka koliti eleigiti inanimoni yau lokoli-fakoli amo, Etito nenako, yamu kema wenena olu omuni kenaiye? loti lato, ²⁷ Yesukafo geyeto eti limo, Wenena ya ogoufámenagilafa, ido Goti ya ogofunami ne. Neta-mata muki eti enae, loto kolami ya moda ogofu minaiye, loto logimaiye.

²⁸ Logimaito, Pitakafo eti loumami, Lamo moda neta-mata muki fulitoto kege melonimo ne, loto lito, ²⁹ Yesukafo itibito loumami, Ka ona logimowe. Wenena mate namoki kane kune laloki yamu koliti numuni ebani, ido yanibo kunanibo gemonani, ido onibo menibo, ido nomilipani, ido mini fulitenawamo wenena ³⁰ ya oiya minamo kamenalo netawa fulitamo mulalo-mulalo diti itibiti olunawamo ne. Numuni ebani, yanibo kunanibo gemonani, onibo menibo, nomilipani, mini olunawafa, ido yako minámaiye. Keina ma yaki kolinawamo ne. Ido kamena aiga o fedenami yalo Goti analoti kofawa minowa-minowa oti minomo dinawamo mona ya olunawae. ³¹ Etiti olunawafa, ido wenena mumudi

kulinigi we minamo ya kulini ya lumunami ne. Ido kulini lomami wenena ya kulinigi we mine-nawamo ne, loto logimaiye.

Yesu folaiguti kofa nedinami kala

(Mt 20:17-19; Lu 18:31-34)

³² Ena Yelusalemuka dinune, loti wado ya Yesu u komu mele gedeto wito ege-ege moinamo we eleigiti kani mumudi kiyato, ido gege melamo wenena ya koli kolae. Ido amokafo ege moinamo we tuwelu (12) ya anawaleka gilimito uto neta-mata o edenawamo yamu ya eti loto logimami, ³³ Moda Yelusalemuka idogeto yalo ya kuwonefo-mota yate namo We Kula ya yokila ki umu-umu amo we wenabani ido lo melami ka api gilibi-gilibi amo we anido ya gimato olu kalo mele nedeti nofo fulunawamo ka lo winagilae. Etiti ailo feka wenena anido gimato, ³⁴ wenenawa yate kamane kiti ketufu o nedeti ipi nofoti nofo fulunawae. Nofo folato, fo kamena tili (3) ya wageto fulunaguti kofa nedinae, loto logimaiye.

Yemusite Yonite kulinigi we minenaliye, loti kolami ka

(Mt 20:20-28)

³⁵ Ena Sebedi nalafo Yemusite Yonite Yesu nedo oti eti loumami, Api lilibanimo we, lokumunal-imo neta ya olufe lo ledenane, loto koloiye, laito, ³⁶ itibito limo, Nena neta olufe lo ledenaiye, loti kolaiye? loto loga o gedaiye. ³⁷ Loga o gedaito, itibito loumami, Kamo lamenaka nabaki enan-imo kamenalo ya lamo ma fulo aga onaleka ito ido ma aga adowaleka ito ledo, laiye.

³⁸ Eti laifa, ido Yesukafo eti logimami, Linate ya ka lami monawa ya kolife ádaiye. Namò kaila fi nedamo kapu ya linate yaidana oti ogofuti olunawaife? Ido noku wi gedamo yaidana oti ya keina naba-naba yamo noku wi nedenawamo neta ayaidana oti olu ogofunawaife? lito, ³⁹ itibiti lami, Lamo ogoufoiye, loti loumaiye.

Loumaito, eti logimami, Namò kaila fi nedamo neta ya linate ayaida olunawaiye. Ido nosámami neta o nedamo yaki linate o gedenawafa, ⁴⁰ ido namokafo ma fulò ane onaleka edeto ido ma fulò adowaleka edeto enamo ya ogoufámowe. E'e, ebawa ya wenena olufe lo getetami ebanina ne, loto logimaiye.

⁴¹ Logimaito, ege moinamo we teni (10) ya kawa kolititi seni kala-kala lito, Yemusite, Yonite koli nosámami gimiti goudae. ⁴² Yamu Yesukafo alo, loto olu mau wi gedeto eti logimami, Ailo feka wenena kiyabani we yate lono olamo ya inanimoni kulini olu faka loti auma witi, eti alo, eti alo, loti ka logimi-gimi ama ne. Ido kiyabani wenaba yaki auma witi logimiti kiyaba o gede-gede amo monanina ya linate koli minama ne. ⁴³ Koli minafa, ido linategu monawa ya melámalo. We makafo linate yauti kulinei we minenae, loto kolinami we ya linate kouba-naba lonoti ya olaneyo, loto loumowe. ⁴⁴ Ido we makafo linate yauti wenabani ona minenae, loto kolinami we ya lonotina we minoto muki kouba-naba o gedaneyo, loto loumowe. ⁴⁵ Ido yako minámaiye. Namò We Kula omo ya kouba-naba o nedenawae, loto ámowe. E'e, namò kouba-naba o gedenae, loto omo ne. Ido lifimani yamu gini

fulutenaiye, loto fuluto wenena muki meina fito olu itibito olunae, loto omo ne, loto logimaiye.

*Yesukafo we omuna likami olu falatimo kala
(Mt 20:29-34; Lu 18:35-43)*

⁴⁶ Ena o Yeliko fedato, Yesuki ege-ege moinamo weki wenena mau naba yaki numuna meya naba fuliti wato ya Timeusi nalafo Batimeusi omuna likami we ya kanu anawalo amedoto neta wako lo-lo o minoto, ⁴⁷ Yesu Nasalete numudoti ami we aiye, loti lamo ka kolito apito au naba loto eti limo, Yesuwo, Defiti ufa fiyami we, milumane kolo, loto au loto liye. ⁴⁸ Eti lito, wenena mukite oduti eti lamo, Ka kedámo, loumafa, oto dito au naba loto limo, Yesuwo, Defiti ufa fiyami we, milumane kolo, lito, ⁴⁹ Yesukafo ka limo kolito nedi minoto eti limo, Wewa ano, loti lula fiyalo, lito omuna likami we ya lula fiti eti loumamo, Alikani aneyo. Luka fiyaiye. Neido, loumato, ⁵⁰ amokafo ukanalo owo moufami ya fiyalo fulito satoto nedito Yesu nedo aiye. ⁵¹ Aito, ya Yesukafo loga o edami, Namó ya kamo nedi-nedi o nede-naiye, loto kolane? loumaito ya omuna likami wekafo eti loumami, Api lilibanimo we, omune kenae, loto loumaito, ⁵² Yesukafo eti loumami, Kanudo ya wo. Kamo koli kikitanimó yakafo olu faka lo kedetaiye, loto loumaito ayalo ya omuna falatito kanudo uto ege melaiye.

11

*Yesukafo kiyaba we wekudi yaidana oto
Yelusalemu idami ka
(Mt 21:1-11; Lu 19:28-40; Yo 12:12-19)*

¹ Ena oti, Yelusalemu alili meleti Betefage numudo ido Betani numudo Olifi mowalo o fedeti Yesukafo ege-ege moinamo we lele ya gilifi meletu eti logimami, ² Numuna meya kami omunido yalo uti dinawaido ya yafo-dogi momola meyalo moinámamo ma nela witamo minenami eyenawami ya nelalo efliti oluti itibiti namo minodo ailo. ³ Ido we makafo, Linate ya nediti eti aiye? lotu loga o gedagetoma, eti loumailo, Wekola lonola ma nenako, ya olutoto alako kofa itibito amaló ilifi melenaiye, lotu loumailo, lotu logimito gilifi melaiye. ⁴ Gilifi melaito, uti yafo-dogi momola ya kanudo nemo numuna kanu welalo nela wiyamo olu oloto piti nela eflaito, ⁵ wenena ma yalo amedoti minamote eti lamo, Linate yafo-dogi momola ya nediti eflaiye? lotu loga o gedato, ⁶ Yesukafo ka logimami yamaidana oti logimaito koliti, O, ilimiti wailo, lato, ⁷ yafo-dogi Yesu nedo ilimiti uti ya ukanido owo moufami ya meyalo melaito Yesu dito amedoto minaiye. ⁸ Amedoto minaito, ya wenena muki ukanido owo kanudo melemo wato, ido wenena mate yá akawa miguti fukoti ya kanudo unaido kolaleka melemo wae. ⁹ Ido komu melamo wenenaki ido egeka melamo wenenaki yate au naba lotu eti lamo,

Aiyo, siyane, hosana!

Wekola kuliyalo ami we ya lalo kolimo wimo ne.

¹⁰ Autefo-kolofate Defitikafo wenenala kiyaba lalo o gedami monala yaidana oto wewa yakafo kiyaba lalo o ledenami mona ya lalo kolimo unumo mona ya ne.

Yoiyau kosinau minamo yaki ayaidana oti, Aiyo,
siyane, hosana, loti lo-lo ae,
loti ya au loti lomo wae.

¹¹ Ena Yesukafo Yelusalemu dito uto felegaga kuliyai numuna nabau dito neta-mata muki ya ko fuli lito ya moda sinidenagolito amoki ido ege moinamo we tuwelu (12) yaki itibiti Betanika u fedae.

*Yesukafo yá ade kofa liyámenaiye, loto limo ka
(Mt 21:18-19)*

¹² Leda Betanika fuloti wado kanudo Yesu kadunamu fuluto ¹³ ya yá ade ma aila wiyami faiga nemo ya eyeto uto ilawa liyami ya moni wilinae, loto yá nedo wifa, ilawa liyami kamena minámainako, ilawa liyami olu oloto piyámoto yá ailako eyaiye. ¹⁴ Yá ailako eyeto, yá eti loto loumami, ilawaka ya wenena ma kofa ánenawae, loto loumaiye. Kawa ya loumami ege-ege moinamo we ya kolae.

*Yesukafo felegaga kuliyai numunau wenena neta kifanalo fulamo giyadami ka
(Mt 21:12-17; Lu 19:45-48; Yo 2:13-22)*

¹⁵ Yesu ya Yelusalemu o fedeto felegaga kuliyai numuna naba kilalau ya dito neta meina fiyamo wenenaki neta kifanalo fulamo wenenaki ya apito giyado feka iye. Ido kifana kola ailo-ailo nemo ya olu filiga-filiga amo wenena folomoniki, ido wenena nema mulu meinalo fulamo wenenana lono folomoni yaki olu eleyapa wito fululu kiyaiye. ¹⁶ Fululu kito, wenena neta-mata oluti felegaga kuliyai numuna naba kilalau diti lumuti amo wenena ya eti ámaló, loto lo fuko

gedaiye. ¹⁷ Lo fuko gedeto api gilibito eti logimami, Gotikafo eti limo, Numune ya wenena mikau-mikau ya ka lonumunumu amo numunale, loti lenawamo ne, loto ka mono lufuwau (*Ais 56:7*) *nemo ka ya ne. Etito nefa, linate olu ugele we numuni yaidana o minae, (Jer 7:11)* loto logimaiye.

¹⁸ Kawa ya logimami yamu wenena muki elegiyato yokila ki umu-umu amo we kiyabani weki, ido lo melami ka api gilibi-gilibi amo weki koliya koliti ofo fulunawamo kanu moni wilae.

¹⁹ Ido lunaga sinidenagolito Yesuki ege-ege moinamo weki numuna meya naba ya fuliti wae.

Yesukafo Goti koli kikito umalo, loto logimami ka
(*Mt 21:20-22*)

²⁰ Leda kanudo monimo uti ya yá ade lufawati ailati muki moda meguinami ya eyae. ²¹ Eyato, Pitakafo kala kito Yesu ya eti loumami, Api lilibanimo we, eyo. Kamo ya yá ade olu kopait-enami ka loumanimo ya moda meguinaiye, loto loumaito, ²² Yesukafo itibito loumami, Goti ya koli kikito umalo. ²³ Ka ona logimowe. Goti koli kikito umunami wekafo mowa ama ya kuwo noku nedito wo, loto kala lele kiyámoto loumunami ya moda ka lomo ya oloto pi nedeniye, loto kala ki kikitoto kinami ya etito oloto pi edenami ne. ²⁴ Yamu logimowe. Neta ma muki yamu olunune, loti koli kikitoti Goti loumunawamo ya moda olunawae.

²⁵ Ido nedito minoto Goti loumunanimo kame-nalo ya we ma mona nosámami ma mele kedami we lifimala ya kilili edo. Eti enanimo ya Mekafo

kosinau nemo we yakafo kamo lifimaka yaki ayaidana oto kilili o kedenami ne. [²⁶ Etito nefa, we ma lifimala kilili o edámenanimó ya Mekafo kosinau nemo we yakafo lifimaka kilili o kedámenami ne, loto logimaiye.]

Yesu kema welalo api lilibane? loti loga o edamo ka

(Mt 21:23-27; Lu 20:1-8)

²⁷ Ido kofa o Yelusalemu fedato, Yesu felegaga kuliyai numuna naba kilalau moni minaito, yokila ki umu-umu amo we kiyabani we ido lo melami ka api gilibi-gilibi amo we ido Yuda wenena kiyabani we ya amo nedo oti ²⁸ eti loti loga o edamo, Netawa eti o-o minanimó ya kema welaloti o-o ane? Ido kemakafo eti lokomaito o-o ane? loti loga o edae.

²⁹ Loga o edato, Yesukafo itibito logimami, Namó ka ma loga o gedenagolowe. Itibiti lonomatoma kema welaloti netawa o-omo ya logiminagolowe. ³⁰ Yoni ya kema welaloti wenena noku wi gede-gede iye? Kosinau nemo we welaloti nefe, ido wenena wenidoti nefe? Lonomalo, logimaiye.

³¹ Logimaito, inanimonigu lokoli-fakoli oti eti lamo, Lamo ya kosinau nemo we welaloti ne, loto lenumo ya amokafo, Aiyo, linate nediti koli kikito umámae? loto lolumunagolifa, ³² ido wenena wenidoti ne, loto lenube? loti kani ligi-ligi kiyamo, ya wenena muki Yoni ya polofete ona ne, loti kolanako, wenena kolini kolae. ³³ Yamu itibiti eti loumamo, Ya kolámone, loti loumato, Yesukafo limo, Namó yaki ayaidana oto kema welaloti netawa o-omo ya logimámenagolowe, loto liye.

12

Kiyaba we nosámamo nela waini migu lono olamo kani

(Mt 21:33-46; Lu 20:9-19)

¹ Ena Yesukafo kepa ka apito logimami, We makafo mina kila ogona oto fito migu nela waini ilawa kifito kiyaniidunu nela ilawa lipinawamo kale ya lito migu kiyaba enawamo numuna kuwaiye. Eti o fuli loito mina lonowa ya kiyaba amo we anido meleito monimo eba faiga ma wiye. ² Uto, nela waini ilawa lalami kamenalo ya mineuti ilawa lalami ma ya komato oluto itibito ano, loto mina kiyaba amo we minadoka kouba-nabala we ma ilifi melaito wiye. ³ Wifa, ido ana-kiyanalo oluti ofoti neta ma umámoti iyadato itibito aiye. ⁴ Itibito aito mina aboga yakafo kouba-nabala we ma ya kofa ilifi melaito wifa, manena ofoti nosámami neta o edae. ⁵ Eti o edato, aiga we maki ya ilifi melaito wito wewa ya ofo folae. Ofo folato, we mumudi ya gilifi melaito wafa, maleka ya ginae. Maleka ya gini folae. ⁶ Gini folato, ilifi melenami we lawokoko ma nemo ya nalafu siya-muluna umami we ya ne. Nalafowa ya aiga ilifi minado ya meleto eti loto kolami, Nanefo kuliya ya olu faka lenagilae, loto kolito ilifi melaiye. ⁷ Ilifi melami wewa wimo ya mina kiyaba amo we yate eyeti inanimu yau eti lamo, Amo ya Melafokafo netala-matala olu iya ku edami wema ne. Yamu ofo folokele. Melafu fulunami kamenalo ya iya ku edami neta muki olunagolone, loti ⁸ ana-kiyanalo oluti ofo fuluti kono ukana ya migu yauti fulu feka itae.

⁹ Ena waini ilawa mi abogakafo nedi-nedi enaiye? Kolafe? Amokafo mina kiyaba amo wenena minadoka oto gini fuluto migu lono ya ailo wenena anido melenagoliye.

¹⁰ Ido mono lufuwau ya eti limo,

Kifana ya numuna kuwamo wenena eye fa netaidana itamo nefa, ido aya kifanawa yama moda numuna lagi kola fiyami ne.

¹¹ Wekola yakafo netawa eti imo ya eyeto elegiyone,

loto ka mono lufuwau (*Sng 118:22-23*) nemo kawa ya katámafe? loto loga o gedaiye. ¹² Loga o gedaito, amote asa wiyami ka limo ya kolamo, Lamo ya lo ledami yamu nela wi edenune, loti kolafa, wenena mau minamo kolini koliti ya fulo edeti wae.

Kifana takisi Sisa umunube? loti Yesu loga o edamo ka

(Mt 22:15-22; Lu 20:20-26)

¹³ Ena aiga Falisi wenena maki ido Heloti ege melamo wenena maki Yesu ya ka nosámami lenaido ya ligiya loumune, loti amo minaido gilifi melato ¹⁴ amodoka oti eti loumamo, Api lilibanimo we, lamo kolonimo ya kamo ka onako lo-lo ane, loto kolone. Ido faifa wenenafe, ido kulini nemo wenena ya kolini kolámoto, kaka ligi-ligi kiyámoto Goti kanulalo moninawamo mona ya ona efe loto api lilibi-lilibi minane. Yamu lagetoto kolinune. Kiyaba we wenaba Sisa kifana takisi umu-umu onimo mona ya Goti omunalo ya efe loto nefe? Etito umu-umu enubemo, ido umámenune? loti lae.

¹⁵ Eti lafa, ido Yesukafo monabi lele wiyamo monanina kolutoto ya eti logimami, Nediti kepa mele nomae? Kifana denaliyasi ya nilibato eyena, loto logimaito, ¹⁶ kifana ma olu umato eyeto loga o gedami, Ouna kifanawalo ya kema ouna ne? Ido lufuwa yaki kema netala ne? loto loga o gedaito, itibiti loumamo, Ya Sisa netala ne, loti lae. ¹⁷ Eti lato, Yesukafo eti logimami, Etito Sisa netala oluti ya Sisa itibiti umalo. Ido Goti netala oluti ya Goti itibiti umalo, lito, eleigi minae.

*Folaguti neidamo yamu Yesu loga o edamo ka
(Mt 22:23-33; Lu 20:27-40)*

¹⁸ Ena Sadusi we yate wenena folaguti kofa neidámenagilae, loti lo-lo amo wenena ya Yesu nedoka oti eti loti loga o edamo, ¹⁹ Api lilibanimo we, Mosesekafo mono lufuwau eti loto wiyami, We ma folagetoma, olonafo kofawa minoto nomilipala ma olu oloto piyámainako, folami we kunalafo yakafo wena-kenawa ya oluto yalafodo nomilipa olu oloto pi edenaiye, loto lolomami ne. ²⁰ Ido we ma nalafu seweni (7) minagu yauti komu we yakafo wena olaifa, nomilipala kede melámoto folaiye. ²¹ Ido folami we kunalafo makafo wenawama olaifa, nomilipala olu oloto piyámoto ayaidana oto folaiye. Folaito, ya aiga kunalafo naba tili (3) yakafo wenawa ayamaidana iye. ²² Etiti kipawa seweni (7) yama ayaidako oti nomilipa ma kedámoti folato, aiga wenawa yamaki folami ne. ²³ Ena yalafu-kunalafo seweni (7) ya wenawa olamo yamu folaguti kofa nedinawamo kamenalo ya kema olonafo minenami ne? loti loga o edae.

²⁴ Loga o edato, Yesu itibito logimami, Linate ya mono lufuwau nemo ka yaki ido Goti aumala yaki kolife ádanako, yamu kopa ka lo minae.

²⁵ Wenena folaguti nedinawamo kamenalo ya we wena mofu melámato, we wena anido olu gimámenagilae. E'e, enisole kosinau minamo yaidana oti minenagilae.

²⁶ Ido wenena folaguti kofa nedinawamo yamu linate Mosese mono lufuwa wiyaigu ya yá kefo-lalo yo limo kala lufuwa wiyami ya katámafe? Yalo Gotikafo ka eti loumami,

Namo ya Abalahamu Gotila minoto, ido Aisaka Gotila minoto, ido Yekopu Gotila minowe, loto ka mono lufuwau (*Kis 3:6*) ya nemo ne.

²⁷ Amo ya wenena folamo Gotinina minámaiye. E'e, wenena kofawa minamo wenena Gotinina ne. Linate kopa-ropa kani ki minae, loto ya logimaiye.

Lo melami ka yauti ka ma komu uto auma wiyami ka

(Mt 22:34-40; Lu 10:25-28)

²⁸ Ido lo melami ka api gilibi-gilibi amo we minaguti ma oto moila fiyamo ka kolito Yesu ya ka lalo itibito logimami kala kolito eti loto loga o edami, Lo melami ka muki yauti nena ka ya u komu uto auma wiyami ka ne? loto loga o edaito,

²⁹ Yesukafo itibito loumami, Ka ya u komu uto auma wiyami ka etito ne:

Isilaeli wenena, linate ya kolalo. Wekola Gotite ya Wekola lawokoko ne. ³⁰ Seti-muludi muki, ido oudi muki, ido kati-manidi muki, ya Wekola Gotitina ya umalo,

³¹ Ido auma wiyami ka naba tu (2) ya etito ne: Kaimokamu kolanimo yamaidana oto wenenaka muki ya seka-muluga gimi-gimi o mino, loto ka mono lufuwau (*Lo 6:4-5, Wkp 19:18*) nemo kawa lelewa ya ka makafo ya olu fulo edámenami ne, loto loumaiye.

³² Loumaito, ya eti loumami, Api lilibanimo we, ka efe loto lane. Goti ya lawokoko ne. Ido ailo ma minámaiye, loto lanimo ya ka ona lane.

³³ Ido kawa lanimo, Seti-muludi muki, ido oudi muki, ido kati-manidi muki ya Wekola Gotitina ya umalo. Ido kaimokamu kolanimo yaidana oto wenenaka muki seka-muluga gimi-gimi o mino, loto limo kawa yakafo yokila ki umamo neta muki, ido ofo ki umamo neta muki yaki ya olu fulo gedaiye, loto liye.

³⁴ Eti lito, Yesu ya wewa ka efe loto loumami kala kolito eti loumami, Goti wekudi wenenala kiyaba o ledami kilalau dinawamo kanu ya kamodoka adu melaiye, loto loumaiye.

Yaloti ya wenenaka koliya koliti kofa loga-miga o edámae.

Yesukafo Goti ilifi melami we Kilisto yamu loga o gedami ka

(Mt 22:41-46; Lu 20:41-44)

³⁵ Ena Yesukafo felegaga kuliyai numuna naba kilalau ka mono api gilibi minami kamenalo ya eti loto loga o gedami, Lo melami ka api gilibi-gilibi amo we yate Goti ilifi melami we Kilisto ya Defiti nakulafole, loti lo-lo amo ya egaidana oti lo minae? ³⁶ Ouna Felegaga yakafo Defiti mino edeto welau ka melaito, eti limo,

Wekola yakafo Wekolane ya loumami, Ane onaleka amedoto kiyaba oto minageto, ya kuwokafo-mota fulo kiyaga feumau gedena-golowe, loto limo ne, loto ka mono lufuwau (*Sng 110:1*) ya nemo ne. ³⁷Ido Defiti ya aimolakafo loumami, Wekolanele, loto lito ya Kilisto ya egaidana oto Defiti ufa fiyaigu yauti minoto ido Wekolala yaki minaiye? loto liye.

Lo melami ka api gilibi-gilibi amo monani
(*Mt 23:1-36; Lu 11:37-54, 20:45-47*)

Ido wenena mau naba minamo ya kawa ya koliti seni-mulunigu lalo kolae. ³⁸Yesukafo api gilibito eti logimami, Linate ya lo melami ka api gilibi-gilibi amo we yamu koliti koti moinalo. Amo yate ukanido owo fana-fana witi moniti, ido maketilo ya wenena leyeti, aiyo-koiyo lolu-munawae, loti koliti, ³⁹ido Yuda wenena mono numunigu idamo ya wenena omunido folomo welalo yako minenune, loti koliti, ido weni-neta nenune, loti amo kamena ya folomo welalo komu yaloko minenune, loti koli minae. ⁴⁰Ido wena-kena numuni netani-matani fa oluti, ido wenena leyenawae, loti ka fana-fana Goti loumu-umu o minae. Aya wenenawa ya lifima ka naba-naba itibiti olunawamo ne, loto logimaiye.

Wena-kena makafo Goti neta ma umami ka
(*Lu 21:1-4*)

⁴¹Yesu ya felegaga kuliyai numuna nabau kifana-koukame yau fulo-fulo amo ebato adu nedi minoto wenena naba mau minamo yate

kifananina fulamo ya geye minaiye. Geye minaito, wenena neta-mata ko namo muki ya kifana naba fulafa, ⁴² wena-kena ma netala minámami ya oto kifana lafa kefolá leleko ma fulami ya wani (1) toya yaidana oto ne. ⁴³ Wenawa fulami ya eyeto ege-ege moinamo we ya alo, logimaito amodoka ato eti logimami, Ka ona logimowe. Wena-kenawa ya netala minámami yakafo kifanalá koukameku fulami ya wenena muki kifanani fulamo ya olu afima o gedaiye. ⁴⁴ Aya wenena ya netani-matani ko nagu yauti fulafa, amo netala minámaigu yauti ya neta kefo efema mino edaido yama moda fulo fuli linako, ya ma minámaiye, loto logimaiye.

13

Yesukafo felegaga kuliyai numuna naba u kopa unami ka limo

(Mt 24:1-2; Lu 21:5-6)

¹ Yesu ya felegaga kuliyai numuna naba fulito lomaito ya ege-ege moinamo we yauti makafo eti loumami, Api lilibanimo we, kokae. Kifana naba-nabati ido numuna nabati ya dowá liye, loto loumaito, ² Yesukafo itibito limo, Kamo ya numunawa naba kabe? Kifana makafo kifana ma mulalo nemo amaidana oto koitámenagilae. E'e, muki ya itufu fulato, lumu fou lenagoliye, loto liye.

Keina naba o fedenami kala

(Mt 24:3-14; Lu 21:7-19)

³ Yesu Olifi mowalo amedoto minaito felegaga kuliyai numuna naba kolaleka neto Pitale,

Yemusile, Yonile, Adulule ya inanimoko amo nedo oti eti loumamo, ⁴Netawa ya nenafeko oloto pinami ne? Ido netawa muki ya moda alitagetoma, ya nena neta fedageto eyenune? Lolomo, loumae.

⁵Eti loumato, Yesukafo itibito logimami, Linate ya kote witenawae, loti koti moinalo. ⁶Wenena so loti ya oti kuline oluti eti lenawamo, Namu ya nilifi melami wewa ya minowe, loti wenena muki koni winagilae.

⁷Ido fina ka, ido lowa ka kolutima, koli gimámaneyo. Netawa oloto pinagolifa, mika kosina fuli lenami kamena ya oiya fedámenagoliye. ⁸Ido wenena mika malekaki mikalekati lowa fina fimo wato, ido mikalo wekudi ma wenenalaki, ido ma wenenalaki ya lowa fina fimo unagilae. Ido mikau-mikau mima naba oto, ido kadunamu fulunawamo kamena ya oloto pinami ne. Netawa kolinawamo, ya wenaipa ukani ogofu ito nomilipani kedamo yaidana oto ne.

⁹Linate ya koti moinalo. Linate ya ani-kijanido oluti gilimiti uti kanisole wenena anido gimato, ido mono numunigu ipi gininawamo ne. Ido linate nege melamo yamu wenena kiyabani we wenaba ido mikalo wekudi omunido ya olu nedi gedenagilae. Eti o gedato ya namo kane logiminawae. ¹⁰Ido komu kane kune lalo ya wenena mikau-mikau lo oloto giminagilae.

¹¹Ido ani-kijanido oluti gilimiti uti olu kalo mele gedenawamo maunigu watoma, linate ya ka egaidana oto itibito logiminamo ne? loti kati ligi-ligi kiyámalo. Aya kamenalo ya linanimo

katidoti ádenagilae. E'e, Ouna Felegaga yakafo wetido ka lenawamo melenami kawa ya faifa logimalo. ¹²Ido yalafokafo kunalafo ya kuwolafo-mota anido gimageto ofo fulunawamo ne. Ido melafokafo nomilipala ya kuwolafo-mota anido gimageto ofo fulunawamo ne. Ido nomilipani yate onibo menibo meni gimiti kuwonibo-mota anido gimato gini fulunawamo ne. ¹³Linate ya wenenane minanako, wenena muki koli nosámami-asámami giminawafa, koli kiki loti auma witi minomo keinawa fuli lenami kame-nalo dinawamo wenena ya olu omuni kenami ne, loto logimaiye.

Neta nosámami-asámami muki neta olu kopait-enami neta ka

(Mt 24:15-28; Lu 21:20-24)

¹⁴ Namo lufuwa ama wiyomo ka ya linate katenawamo ya kati kife loti monawa kolife loti kolalo, loto logimowe. Yesukafo ka ma enu wito logimami, Ido aiga neta nosámami-asámami muki neta olu kopaitenami neta ya oto Gotikafo, E'e, limo ebalo minenami ya eyeti Yudia mikalo minenawamo wenena ya mowalo koli dinawae. ¹⁵ Ido ma numuna obito minenaidoti ya lumuto numunau yauti koukamela olámenagoliye. ¹⁶ Ido makafo minau lono olunaidoti ya kofa itibito uto ukanalo owo ya olámenagoliye. ¹⁷ Ido aya kamenalo ya aiyo, wenaipa nomilipani mulunigu nemoki, ido wenaipa nomilipanina amina gimi minenawamoki ya keina naba-naba kolinawamo ne. ¹⁸ Ido netawa fedenami ya epe naba lenami kamenalo oloto pitenaiye, loti Goti loumu-umu

o minalo. ¹⁹ Netawa oloto piyagetoma, keina naba-naba kolinawamo netawa ya Gotikafo mika kosina olu oloto piyaido akaimati ya keinawa naba-naba yaidana oloto piyámami ne. Ido aiga yaki keinawa yaidana ma oloto piyámenami ne. ²⁰ Ido Wekolakafo kamenawa ya olu lina itámami neko, wenena ma ya minámagi ne. Etito nefa, amokafo wenenala iyaina o gedami yamu kolito kamenawa ya olu lina itami ne.

²¹ Ido aya kamenawalo ya we makafo lenami, Eyalo. Ilifi melami we Kilisto uma ya ne, loto lenaife, ido, Eyalo. Yowa ne, loto lenami ya koli kikito umámalo. ²² Wenena ma oloto piti suki ka lenawamo, maleka, Namoni nilifi melami we Kilisto minowe, lato ido mate, Namoni polofete minowe, loti enawamo, ya neta kofawa naba-naba ailo-ailo ido aumani gilibami neta olu oloto pinawamo, ya Goti iyaina o gedami wenenala yaki koni winune, loti ogofunawamo neko ya koni winagi ne. ²³ Eti enawamo ya linate koti kiyaba oti moinalo. Netawa-matawa muki aiga enami neta yamu komu oloto piyámami kame-nalo ka muki ya moda logimowe.

*We Kula itibito enami ka
(Mt 24:29-31; Lu 21:25-28)*

²⁴ Ena keinawa naba fuli laget, aya kamenalo ya

Fo ya sinidito, ikana lamenala ya fuli lito, ²⁵ ukulu ya kosinanti olumo wiyageto, kosinalo nemo neta muki ya momoga enagoliye, loto ka mono lufuwau (*Ais 13:10, 34:4*) ya nemo ne. ²⁶ Aya kamenalo ya namo We Kula ya aumane

lamenane naba-naba mino nedageto kosinalo limuku oneto ya neyenagilae. ²⁷ Namu enisolene ya gilifi meloneto uti fo idaidoka fo lomaidoka mikau-mikau yauti iyaina o gedomo wenenane ya gilimiti olu mau wi gedenawamo ne.

Yá ade monala yamo lilibami ka
(Mt 24:32-35; Lu 21:29-33)

²⁸ Linate ya yá ade monala yamo neta lilibami ka ya kolife loti kolalo. Yá ade akawa ya lilisawa bu loto nowala minoto aila kofawa wiyaitoma, ayalo fo lenami kamena alili iye, loti kolae. ²⁹ Etito netawa muki logimomo ya oloto piyageto linate eye minenawamo, kamenawa moda ona adu meletami ne, loti kolinagilae. ³⁰ Ka ona logimowe. Kamena oiya ama minamo wenena maleka folámato ya netawa muki logimomo ya oloto pinami ne. ³¹ Kolalo. Mika kosina ya fuli lenagolifa, kane ya minowa-minowa omo dito fuli ádenami ne.

Netawa o fedenami ka
(Mt 24:36-44)

³² Netawa muki oloto pinagolimo kamenala, ya ma koli minamo wenena ma minámae. Ido kosinalo enisole ya kolámáe. Ido Nalafo namo yaki ya kolámowe. E'e, Metefo yako ya koli minaiye.

³³ Ido linate yaki kamenawa oloto pinami ya kolámanako, omudi falatoti koti kiyaba oti minalo. ³⁴ Kamenawa oloto pinami ya we ma faiga wimo yaidana oto ne. Wewa numuna fulito uto kouba-nabala we netala-matala kiyaba o edenawamo wenena muki lono gimito ido kanu

welalo kiyaba o minenami we ya koto kiyaba oto mino, loumuito wiye. ³⁵ Ido numuna aboga ya nenafeko itibito enaiye? Luwailafe? Luwaila akailafe? Okolofo lenaidofe? Ko lenaidofe? Itibito enamo kamena ya kolife ádanako, yamu koti kiyaba alo. ³⁶ Namo kaita itibito oto, linate oku ono minenawamo ya olu oloto pitenae, loto, koti kiyaba alo. ³⁷ Ido kawa linate logimomo ya wenena muki ayaidana oto eti loto logimomo, Koti kiyaba alo, loto logimowe, loto logimaiye.

14

Yesu ofo fulunagili kudala kiyamo ka

(Mt 26:1-5; Lu 22:1-2; Yo 11:45-53)

¹ Ena kamena lele uto, Goti Elita o Gedami foliwaki, ido beleti olufe lagu yisi melámoti faifa kiti no-no amo foliwaki ya o fedenami yokila ki umu-umu amo we kiyabani we ido lo melami ka api gilibi-gilibi amo we yate Yesu nedo momona oti ana-kiyanalo nela witi ofo fulunagili ka loti lo kifafa, ² wenena ya so lanako, fina fitenawae, loti foliwalo ya ofo folámenune, loti lae.

Wena makafo no ladanuwa imo Yesu atelalo leki edami ka

(Mt 26:6-13; Yo 12:1-8)

³ Ena Yesu ya Betanika numudoka ya komu okola kilami we Saimoni numunau amedoto minoto wela-neta no minaito, wena makafo nomu kifana falake limo nomuku no ladanuwa imo nalitikafo olufe lamo meinala naba nemo ya oluto oto nomuma wela leketo no ya Yesu atelalo leki edaiye. ⁴ Leki edaito, wenena mi-nagu yauti mate seni kala-kala lito, inanimoni

yau eti lamo, Nowa ladanuwa imo ya nedito fa fulaiye? ⁵ Netawa ya kifanalo fulami neko, we ma melege lawoko lono oluti meina olami yaidana oto oluto neta ko ánamo wenena ya gimagi ne, loti auma witi oudae. ⁶ Oudato, Yesukafo logimami, Koiti edalo. Nediti ya odu minae? Amo yakafo neta lalo o nedaiye. ⁷ Kolafe? Neta ko ánamo wenena ya moda linateki kamena-kamena lakoina ekeleti minato, ani olu faka lenune, loti kolinawamo ya faifa ani olu faka lenagilafa, namo ya linateki kamena-kamena lakoina minámenagolo ne. ⁸ Amokafo ya fulunamo kamena adu melainako, yamu komu no ladanuwa imo ukanelo leikami ya foloneto kale li nedengilamo yamu ya eti o nedaiye. Eti o nedengilamo neta ya o nedaiye. ⁹ Ka ona logimowe. Kane kune lalo mikau-mikau logimimo unawado ya wenawa ama netawa o nedami kala yaki logimimo wato ya amomu koliwa-koliwa minenagilae, loto logimaiye.

Yudasikafo Yesu ya kuwolafo-mota anido giminae, loto limo ka
(Mt 26:14-16; Lu 22:3-6)

¹⁰ Ena Yesu ege moinamo we tuwelu (12) ya minaguti Yudasí Isikaliyoti yakafo, Yesu ya kuwolafo-mota anido melenae, loto yokila ki umu-umu amo we kiyabani we minado wiye. ¹¹ Wito, kala koliti alikani naba-naba oti meina kumunune, lo mele umato, Yesu anido giminami kanu ya moni wilimo wiye.

Yesuki ege-ege moinamo weki Goti Elita O Gedami weni-neta namo ka

(Mt 26:17-25; Lu 22:7-14, 21-23; Yo 13:21-30)

¹² Ena foliwa beleti olufe lagu fudenami neta yisi melámoti faifa kiti no-no amo foliwa o fedaito, komu kamenalo ya Elita O Gedami kate meletenaiye, loti sipisipi momola ofo kiti no-no amo ne. Aya kamena ya fedaito ege moinamo we Yesu nedo oti eti loti loga o edamo, Numuna egau Goti Elita O Gedami wete-neta ofo kito olufe lenune? loti loga o edae. ¹³ Loga o edato, ege-ege moinamo we lele ya gilifi meletoto eti logimami, Numuna meya nabau dinawaido ya we ma no fi-fi amo masa mofuto enami we ya katula enawami ya ege meleti wailo. ¹⁴ Ege uti, numunau idami numuna aboga eti logimailo, Api lilibami wekafo ya nege-nege moinamo weki Gotikafo Elita O Gedami wete-neta nenumo eba ya ega ya ne? loto loga o kedaiye, loti loumailo. ¹⁵ Eti loumunawami ya eba naba ma kunu-anu wiliti olufe lotamo eba ya gilibageto, yau wete-neta ofo kiyailo, loto logimaiye. ¹⁶ Logimaito, fulo edeiti uti numuna meya nabau diti Yesu limo netawa yaidana olu oloto piti Goti Elita O Gedami weni-neta ofo kiyaiye.

¹⁷ Lunaga fo saipaito, ya Yesuki ege moinamo we tuwelu (12) yaki oti ¹⁸ amedoti weni-neta noti minoti ya Yesukafo eti logimami, Ka ona logimowe. Linate yauti we makafo namo ya kuwonefo-mota anido giminagoliye. Wewa ya namote wete-neta nomi we ne, lito, ¹⁹ seni-mulunigu keina naba-naba ito muki eti loumamo, Namofe? Namofe? lato, ²⁰ itibito logimami, Nege

moinamo we tuwelu (12) minagu yauti lawoko ma lapeku namote beleti fuloto neta oluto nomi we ya ne. ²¹ Namo We Kula ya moda fulunamo kanune yamu ka mono lufuwau wiyado ayaloma ya unagolowe. Etito unafa, ido namo We Kulama ya kuwonefo anido giminami we ya aiyo, lifima ka naba-naba itibito olunami ne. Wewa ya olafokafo kedámami neko, lalo minagi ne, loto liye.

Yesukafo mono kobina gimami ka

(Mt 26:26-30; Lu 22:15-20; 1 Ko 11:23-25)

²² Weni-neta no minato, Yesukafo beleti ma oluto, siyane, lalole, loto loumutoto, leketo ege-ege moinamo we gimito ya logimami, Olalo. Ukane ya ne, loto, ²³ ido nomu oluto, siyane, lalole, loumutoto ya gimaito, muki ya nomu yauti nae. ²⁴ Nato, amokafo eti limo, Ama ya namo wanune ne. Gotiki olu kutifi gedami ka olu auma wi edami wanune ya wenena mumudi yamu lekinamo ne. ²⁵ Ka ona logimowe. No waini ya kofa ma moda ánoto minomo uto uto Goti wekudi wenenala kiyaba o ledami kilalau linateki no waini kofawa ma kofa nenagolone, loto logimaiye.

²⁶ Logimaito, mono nema loititi ya feka uti Olifi mowalo wae.

Pitakafo Yesu kuliya olu falukunami ka

(Mt 26:31-35; Lu 22:31-34; Yo 13:36-38)

²⁷ Olifi mowalo idato, Yesukafo limo, Gotikafo eti limo,
Namokafo sipisipi kiyaba we ya ofoneto sipisipi
ya upatenagilae,

loto ka mono lufuwau (*Sek 13:7*) nemo nenako, linate muki ya fulo nedeiti koli unagilae. ²⁸ Eti enawafa, ido namo fulunaguti nedito ya Galili mikau komu mele gedeto unagolowe, loto logimaiye. ²⁹ Logimaito, Pitakafo ka itibito limo, Maleka muki ya koli fulo kedeiti watoma, ya namo nanimone ya moda fulo kedámenagolowe, loto loumaiye. ³⁰ Loumaito, Yesukafo limo, Namoka ona lokomowe. Onema luwaila okolofo kama lele nola ádageto, ya kaimoka yakafo kama lelei-lawokoi ya kuline olu falukunagolane, loumaiye. ³¹ Eti lifa, Pitakafo ilulu kuto auma wito loumami, Kofo fulunawamo ya namoki lakoina nofo fulatoma, moda kulika ya olu falukámenagolowe, loto loumaito, ido ege-ege moinamo we muki yaki ayaidanako oti loumae.

*Yesukafo Getesemanika Melafu loumami ka
(Mt 26:36-46; Lu 22:39-46)*

³² Ena Yesu ido ege-ege moinamo we ya eba ma kuliya Getesemani oti amokafo eti limo, Amalo amedoti minalo. Namoyolalo uto Menefo loumunagolowe, logimito, ³³ Pitale, Yemusile, Yonile gilimito uto yaloti apito siya-mulunau keina naba-naba oto nosámaito metolito kolito eti logimami, ³⁴ Sene-muluneu keina naba-naba omo yakafo fulunamoidana imo yamu amalo minoti kiyaba o minalo, loto logimaiye.

³⁵ Eti loito, kefo ma monimo uto kola-wela mikalo olumo fito, Kanu ma minagaiyama, kama nawa ya olu fulo nedeniye, loto Goti ya ³⁶ eti loumami, Weyano, Menefo, neta-mata muki eti enanimo ya moda ogofuto minane. Miluma

kolomo kapu ama ya olu fulo nedene, loto kolomo nefa, ido namo kolodo mele nedámoto, kaimoka kolinanido ya mele nedo, loto loumaiye.

³⁷ Loumutoto, ya itibito ege-ege moinamo we minado oto geyaima, oku ono minato ya Pita loumami, Saimoniyo, oku onabe? Namoki kama lina efema lakoina kiyaba enanimo ya ogoufámabe? ³⁸ Ido neta ma kepa mele lumuto enami neta lamodoka fede lumutenaiye, loti koti kiyaba oti Goti loumutiko minalo. Lutigu eti enune, loti kolafa, ido ukadi aumala ya kefo ne, loto loumaiye.

³⁹ Eti loito, kofa uto Melafo komu loumami kama moda ayaidana oto kofa loumaiye.

⁴⁰ Loumutoto kofa itibito ami omuni fi-fi ito oku ono minamo ya geyaito itibiti loumunawamo ka ma minámaiye.

⁴¹ Ena kofa itibito minado oto eti logimami, Faifa minoti oku onoti foli minafe? Modae. Kamenane ya moda o fedainako, namo We Kula ya lifimanina nemo wenena anido moda gimaiye.

⁴² Neidato, wokele. Kuwonefo-mota anido gimami we ya moda o fedaiye, loto logimaiye.

*Yudasikafo Yesu kuwolafo anido melami ka
(Mt 26:47-56; Lu 22:47-53; Yo 18:3-12)*

⁴³ Eti logimi minaito ya ege-ege moinamo we tuwelu (12) minagu yauti ma Yudasi ya o fedaito ido amoki lakoina amo wenena mau naba minamo anigu ya emi nabati kefati olamo ya o fedae. O fedamo wenenawa ya yokila ki umamo we kiyabani we, ido lo melami ka api gilibamo we, ido Yuda wenena kiyabani we yate, Ilimiti enawae, loti gilifi melae. ⁴⁴ Gilifi melato,

kuwolafo-mota anido melami we yakafo komu logimito limo, Wewa ya mudo edenamo ya ne. Ana-kiyanalo oluti nela wi edeti kiyaba o edeti ilimiti walo, loto logimaiye.

⁴⁵ Eti logimito, ya alako Yesu nedo o fedeto loumami, Api lilibanimo we, loto mudo edaiye.

⁴⁶ Mudo edaito, Yesu analo olu kiki loti anigu olae.

⁴⁷ Anigu olato, wenena adu nedi minagu yauti we makafo emila fana kimelauti ika oto yokila ki umamo kiyabani we wenaba kouba-nabala we kala ya fuko fulitaiye. ⁴⁸ Fuko fulitaito, Yesukafo limo, Namomu ya ugele we wenaba ne, loti koliti ya emiti kefati oluti oti nela fi nedenune, loti afe? ⁴⁹ Kamena-kamena felegaga kuliyai numuna naba kilalau ya wenena api gilibimo wodo yama anelo-kiyanelo oluti nela fi nedámamo ne. Eti o nedámama nefa, ka mono lufuwa wiyamo ka yama u ayalo winaiye, loto logimaito, ⁵⁰ ege-ege moinamo we muki ya fulo edeiti koli wae.

⁵¹ Koli wato, we kofawe ukanalo lafo-lafoko wiyami ya Yesu ege wito amote analo olato,

⁵² lafo-lafola apaso fulito ya apako koli wiye.

Yesu ya kanisole omunido loga-miga o edamo ka

(Mt 26:57-68; Lu 22:54-55, 63-71; Yo 18:13-14, 19-24)

⁵³ Ena Yesu ana-kiyanalo olu kiki loti ilimiti yokila ki umu-umu amo we kiyabani we wenaba minaido wato, yalo yokila ki umamo we wenabani muki ido lo melami ka api gilibamo we, ido Yuda wenena kiyabani we ya o fedeti mau witi minae. ⁵⁴ Mau witi minato, Pita faigato

meleto ege uto yokila ki umamo we kiyabani we wenaba numuna kilalau dito yalo kimiweki lakoina amedoti yo labiti minae.

⁵⁵ Ena yokila ki umamo we kiyabani wemomo, ido Yuda mono kanisole we muki yate Yesu ofo fulunawamo ka olu oloto pinune, lafa, ka ma olu oloto piyámae. ⁵⁶ Olu oloto piyámato, muki ya suki ka fi umunawamo ya o fedafa, ka lamo ya u lawoko áumaiye. ⁵⁷ U lawoko áumaito, wenena mate nedito suki ka lo edeti eti lamo, ⁵⁸ Wewa yakafo eti limo, Felegaga kuliyai numunawa naba anikafo kuwamo ya lukoto fo kamena tili (3) wageto numuna ma wenena yate kuwámamo ya ku fuli lenamo ne, lito ya moda kolonimo ne, loti lae. ⁵⁹ Eti lafa, kanina yaki ya u lawoko áumaiye.

⁶⁰ U lawoko áumaito, yokila ki umamo we kiyabani we wenaba yakafo omunido nedi minoto Yesu eti loto loga o edami, Kamo ya ka ma itibito ádenabe? Wenenawa kalo mele kedamo ya nena ka lae? loto loga o edaifa, ⁶¹ Yesu ya ka itibito loumámoto minaiye.

Loumámoto minaito, yokila ki umamo kiyabani we wenaba yakafo kofa loga o edami, Kamo mino kolimo wimo we Nalafo ya kilifi melami we Kilisto minabe? loto loga o edaito, ⁶² Yesukafo itibito loumami, Namu ya minowe. Ido aiga namo We Kula ya aumafoto limo we ana onaleka amedoto minoto kosinalo limuku o fedoneto neyegilae, loto loumaiye. ⁶³ Kawa lido ya yokila ki umamo kiyabani we wenabanina aimola ukanalo owo fekalito ya limo, Ake, nedito ka ma moni wilinumo ne? ⁶⁴ Moda Metefo kamana oiya kiyami kala ya kolitama ya nenako, yamu

linate moda nediye loti kolae? loto loga o gedaito, muki yate, Moda fulunami ne, lae. ⁶⁵ Eti lato, mate ketufu o edeti lafo-lafokafo omunalo fitoti anidunu ofoti eti loumamo, Polofete ka lolomo, lato, ido kimiwe yate ilimiti uti anidunu ofae.

Pita Yesu kuliya olu falukami ka

(Mt 26:69-75; Lu 22:56-62; Yo 18:15-18, 25-27)

⁶⁶ Netawa eti o edato, Pita ya feka numuna kilalau afumaleka minaito, nomili ma yokila ki umamo kiyabani we wenaba kouba-naba nomilila oto ⁶⁷ Pita yo labito minami ya kogo eyeto eti loumami, Kamo ya Nasaletekati ami we Yesuki minanima ne, lifa, ⁶⁸ amokafo eti limo, E'e, ka lanimo ya kolife loto kolámowe, loumuto uto numuna kanu welalo minaiye. [Minaito okolofokafo liye.] ⁶⁹ Yalo minaito, kouba-naba nomiliwa eyeto wenena adu nedi minamo ilulu kuto logimami, Wewa ya auwafo-mota minagu yauti ne, loto logimaito, ⁷⁰ Pitakafo kofa, E'e, loumaiye.

Loumaito, aiga kefolo adu nedi minamo wenena yate eti loumamo, Kamo ya Galili we minaninako, auwafo-mota minagu yauti moda minane, loti loumae. ⁷¹ Lato, amokafo auma wito itibito logimami, Wewa yamu ka lamo ya moda eyámowe. Ka ona ádoneto Gotikafo olu kopa o nedenaiye, liye. ⁷² Kawa lido ayalo ya okolofo kofa kokololo lito ya Pitakafo Yesu ka komu loumami, Okolofo kamena lele nola ádageto kamokafo kamena lelei-lawokoi (3) ya kuline olu falukunagolane, loto loumami ka yamu kolito kufu naba-naba iye.

15

*Yesu ya Pailati nedo ilimiti wamo ka
(Mt 27:1-2, 11-14; Lu 23:1-5; Yo 18:28-38)*

¹ Ena ko lito, yokila ki umamo we kiyabani we muki, ido Isilaeli wenena kiyabani weti, lo melami ka api gilibamo weti, mono kanisole we muki yaki mau witi lokoli-fakoli oti kani olu lawoko meleti Yesu analo nela witi ilimiti uti Pailati analo umae. ² Umato, amokafo eti loto loga o edami, Kamo ya Yuda wenena kiyabani we wekudi minabe? lito itibito loumami, O, kamo kaimoka ya moda lane, loto loumaiye. ³ Ido yokila ki umamo we kiyabani we yate muki ka ligiya loumato, ⁴ kofa Pailatikafo loga o edami, Ka ma itibito ádenanimo nefe? Ligiya ka muki lo kedamo ya kolo, loumaifa, ⁵ kofa itibito logimámaito, Pailati ya ligi-ligi kala kiyaiye.

*Pailatikafo Yesu loga-miga o edami ka
(Mt 27:15-26; Lu 23:13-25; Yo 18:39–19:16)*

⁶ Ena melegelo-melegelo aya foliwalo ya gamani kiyabani wenabama yakafo mau minamo wenena yate nela we ma kuliya lato, ya efili fulo gede-gede imo mona ya melaiye. ⁷ Ido aya kamenalo ya nela numugu gamaniki fina fiti wenena gini folamo wenena minagu yauti kaila fi-fi imo we ma kuliya Balabasi ya ne. ⁸ Ido mau minamo wenena yate Pailati nedo oti eti lamo, Komu mona mele lede-lede animo yamaidana oto kofa mele ledole, lae. ⁹ Eti lato, amokafo eti loto loga o gedami, Namo ya linate Yuda wenena kiyabati we wekudi ya efili fulo edenaiye, loti kolafe? loto loga o gedami, ¹⁰ yokila ki umamo

we kiyabani we ya wenena muki koli umuti lamo koli fulitenagilae, loti kolamo yamu komumu witi anelo melae, loto kolaiye. ¹¹ Kolaifa, yokila ki umamo we kiyabani we yate mau minamo wenena ile fali senigu wiyato, ya amote eti lamo, E'e, Balabasi ya efili edo, lato ¹² eti logimami, Ena wewa ya Yuda wenena kiyabani we wekudile, loti kuliya melamo we ya nedi-nedi o edenae? loto loga o gedaito, ¹³ itibiti au naba loti eti lamo, Yá yofolo ofo folo, lae. ¹⁴ Eti lato, amokafo kofa eti loto logimami, Nediye? Nena mona nosámami ya melamimule? loto loga o gedaifa, lo gedoti ilulu kuti lamo, Yá yofolo ofo folo, loti au naba loti lae. ¹⁵ Eti lato, Pailatikafo wenena mau naba ya seni-mulunigu lalo kolinawae, loto Balabasi ya efili fulo gede gimito ido Yesu ya ipi auma witi ofotiti yá yofolo ofo fulunawae, loto kimiwe anido melaiye.

*Kimiwe yate Yesu kamana kiyamo ka
(Mt 27:27-31; Yo 19:2-3)*

¹⁶ Ena kimiwe yate Yesu ilimiti uti Lomu gamani kiyabani we numuna kuliya Pilatoliumu kilalau diti kimiwe muki ya olu mau wi gedeti, ¹⁷ ukanalo owo fana kisi limo ma wi edeti, ido kefani kailakafo kokamu olufe loti atelalo kolouto wi edeti, ¹⁸ eti loti apiti lula fiyamo, Aiyo, Yuda wenena kiyabani we wekudiyo, siyane, loti ¹⁹ konofakafo atelalo ofomo uti ketufu o edeti, kiyani umola fiti, suki neta oti koli umae. ²⁰ Etitu kamana kititi, owo fana kisi limoma wakoti aimola ukanalo owo itibiti wi edeti ya yá yofolo ofenagili ilimiti feka wae.

*Yesu yá yofolo ofamo ka
(Mt 27:32-44; Lu 23:26-43; Yo 19:17-27)*

²¹ Yesu ilimiti wado, ya we ma Alekisadate Lufusite menibo kuliya Saimoni ya Sailinikati we kanudo Yelusalemuka unae, loto aido ya eyeti analo oluti yá yofola ya akikalo moufo, loti auma witi loumato moufaiye.

²² Moufaito, uti eba ma kuliya Gologota yalo ya fedae. (Kuliya monawa ya ateni aumale, loti melae.) ²³ Fedato, no wainiki ido yá nowala kuliya muluki olu lakoiti nenaiye, loti umafa, ánaio, ²⁴ yá yofolo ofae. Ofoti, ukanalo owo yamu noka kedeti iya meleti olae.

²⁵ Ofamo kamena ya naini kiloku (9) ya yá yofolo ofamo ne. ²⁶ Ido kalo mele edamo ka lufuwa wiyami ya, Yuda wenena kiyabani we wekudi ne, loto lufuwa wiyaito melae. ²⁷ Ido kaila fiyami we lele amoki lakoina ginamo ma ya filiga onaleka ido ma ya filiga adowaleka ya yá yofolo ginae. [²⁸ Ido,

Amo ya ka koliti kolámoti amo we yaidana oto minaiye, loti eyamo ne, loto ka mono lufuwau (*Ais 53:12*) nemo ka yama ayalo ya wiyaiye.]

²⁹ Ido wenena uti oti amo yate ka nosámami-asámami auma witi loumuti oni aga-aga wi umuti, eti loumamo, Ake! Kamo felegaga kuliyai numuna naba ya luko fulito fo kamena tili (3) kofa ku fukenamo ne, loto lanimo we ³⁰ yá yofoloti lumuto kaimoka olu omuga ko, loti loumae. ³¹ Eti loumato, ido ayaidana oti yokila ki umamo we kiyabani weki, lo melami ka api gilibamo weki

inanimonigu kamana kiti eti lamo, Wenena ailo ya olu omuni ko-ko imoma nefa, ido aimola olu omuna kenae, loto ya ogoufámaiye. ³² Ido aya wewa Goti ilifi melami we Kilsto ya Isilaeli wenena kiyabate we wekudima yá yofolo yati lomageeto eyetoma, koli kikito umunune, loti lato, ido we amoki lakoina yá yofolo ginamo yaki ka nosámami loumaiye.

Yesu folami ka

(Mt 27:45-56; Lu 23:44-49; Yo 19:28-30)

³³ Ena folilo 12 kiloku (12) yalomati u lunaga tili kiloku (3) ya mikau-mikau muki ya sinidomo wiye. ³⁴ Ido lunaga tili (3) kiloku yaloma ya Yesukafo au loto limo, Eloi, Eloi, lama sabaktani? loto au loto limo ka monawa ya Gotine, Gotine, nedito fulo nedane? loto au loto liye. ³⁵ Ido adu nedi minamo wenena kawa koliti eti lamo, Kolalo. Elaiya lula fiyaiye, lato ³⁶ ido we makafo alako oluloto uto neta kuwo nokuti noi yaidana kelami ya oluto no waini ekefa imo yau fito konofa oiyoto pito Yesu nenaiye, loto umuto eti logimami, Oiya koita edalo. Elaiya oto efili edageeto lumunaife? Ko minokele, loto logimaiye. ³⁷ Eti lito, ido Yesukafo au naba loto wela mula fuli lito folaiye.

³⁸ Folaito, ya ayalo ya felegaga kuliyai numuna naba lulau ya eyetenawae, loti lafo-lafo naba kailamo ya yaleka atelalokati filiga-filiga fekalito waka lomami ne. ³⁹ Ido kimiwe Yesu omunalo nedi minami we yakafu au loto folami monala eyeto eti limo, Wewa ya moda ona Goti Nalafu ne, loto liye.

⁴⁰ Yalo ya wenaipa maki ya faiga minoti neta koti koliti minae. Minagu yau Malia Madala numudoti wenati, ido Yosefete Yemusi lilafote onibo Maliati, ido Salometi ya minae. ⁴¹ Komu Yesu Galilika minami kamenalo ya wenaipawa ya ege meleti kouba-naba o edato, ido wenaipa ma so loti amoki lakoina oti Yelusalemuka fedamo yamaki yalo minae.

Yesu kono ukana ya kifana kaleku mele edamo ka

(Mt 27:57-61; Lu 23:50-55; Yo 19:38-42)

⁴² Ena lunaga sinidenagolito ya Sabati foli alili melaito Yuda wenena Sabati folimu weni-neta ofo ki melenawamo kamenalo nenako, ⁴³ Yosefe Alimatea numudoti we Yuda wenena kiyabani we kanisole minagu kuliya nemo we aimola ya Goti wekudi wenenala kiyaba o gedami kame-nala ya kiyaba o minami wewa yakafo auma wito Pailati nedo uto Yesu kono ukana ya numunabe? loto loga o edaiye. ⁴⁴ Loga o edaito, Pailatikafo limo, Moda fulutaife? loto kala ligi-ligi kito kimiwe kiyabani we, ano, loto ka fulo edaito kolito aito eti loto loga o edami, Yesu ya moda fulutaife? lito, ⁴⁵ kimiwe kiyabani wekafo itibito loumami, Moda fulutaiye, lito Pailati ya Yesu kono ukana ya olo, loto Yosefe loumaiye. ⁴⁶ Loumaito, Yosefe uto lafo-lafo kiyoba ma meina fito uto kono ukana ya yofoloti oluto lafo-lafokafo asa wito oluto uto kifana lulau melaiye. Meleito, kifana fowena naba-naba ma kululu meletto oluto oto oto, kifana lula welalo ma olu itaiye. ⁴⁷ Olu itaito, Malia Madalakati wenate, Yosefe lilafo olafo Maliate ya mele edami eba ya eye minaiye.

16

Yesu folaiguti neidami ka

(Mt 28:1-8; Lu 24:1-12; Yo 20:1-10)

¹ Ena Sabati foliwa fuli lito ya Madalakati wena Maliate, Yemusi olafo Malia lilafole, Salomele ya uto Yesu kono ukanalo ya yá nowala fili edenune, loti ladanuwa imo neta meina fiti ² leda Sadeku ko lido ya kifana lulau kono ukana melagu ya unune, loti wae. ³ Uti kanudo ya inanimoni lokoli-fakoli amo, Kemakafo ade olu faka loto kifana naba kale welalo itamo yama kululu mele ledenaiye? loti lokoli-fakoli oti ⁴ ko faka loti kamo ya kifanawa naba-nabama ya kululu utaito eyae. ⁵ Eyeti kifana lulau yau diti we kofawe ma ukanalo owo kiyoba wito ya anawaleka amedoto minami ya eyeti koli gimaiye.

⁶ Koli gimaito wewa yakafa eti logimami, Koli kolámalo. Linate ya Yesu Nasaletekati we yá yofolo ofo folamo ya monila wili minae. Amo ya folaiguti kofa neditami ne. Amau ya minámaito, mele edamo ebau ya kalo. ⁷ Ala uti ege-ege moinamo we logimiti ido Pita yaki ya eti loumalo, Amo ya komu logimami yaidana oto Galilika komu mele gedaito yalo ya eyenagilae, loti logimalo, loto logimaiye.

⁸ Eti logimaito, wenaipa ukani ololo oti eleigiti kifana lulauti feka uti oluloti wae. Uti koli gimainako, kawa ya wenena logimámae.

Malia Madala wena yakafa Yesu eyami ka

(Mt 28:9-10; Yo 20:11-18)

[⁹ Sadeku ko lido Yesu ya folaiguti kofa ned-ito komu Malia Madala wena Satani kimiwela

seweni (7) ya siya-mulunauti olu fulo edeto gilifi melami wenama omunalo oloto pi umaiye.

¹⁰ Oloto pi umaito, amokafo uto komu lakoina mino-mino amo wenena seni-mulunigu keina naba-naba ito kufu nema o minado ya uto logimaiye. ¹¹ Logimaifa, Yesu kofawa minaito Malia ya eyami kala koliti ya koli kikito umámae.

Yesukafo ege melami we lele ma oloto pi gimami ka
(Lu 24:13-35)

¹² Aiga ege melamo we minaguti we lele migu unagili moinaido ya Yesu ailo keleto omunido oloto piyaito, ¹³ eyeti wewa lele ya itibiti muki minado uti logimaifa, kawa yaki logimamo koli kikito gimámae.

Yesukafo lonolalo fulo gedami ka
(Mt 28:16-20; Lu 24:36-49; Yo 20:19-23; Ap 1:8)

¹⁴ Aiga ya ege melamo we leweni (11) ya neta no minado, Yesu ya omunido oloto piyaito koli kikito umámoti ido folaiguti neidami eyamo wenena ya logimamo kani ya ilulu kuti koli kikito gimámanako, yamu goudaiye. ¹⁵ Godutoto, eti logimami, Wenena muki mikau-mikau minadoka uti kane kune lalo ya logimi-gimi alo. ¹⁶ Wenena ya koli kikito numuti mono noku winawamo wenena ya olu omuni kenami ne. Eti enaifa, wenena koli kikito nomámenawamo wenena ya lifima ka giminami ne. ¹⁷ Ido koli kikito numunawamo wenena ya Goti aumala gilibami mebe-maba ya gimageto aya wenenawa ya weneloti Satani kimiwela ya olu fulo gede-gede enawamo ne. Ido luwa-lawa ka kofawa ya lenawamo ne.

¹⁸ Ido anikafo koiyofa fa olunawamo ne. Ido lota ya wenena gini fulunami netati ya nenawamo ya olu nosámami o gedámenami ne. Ido anikafo neta kilamo wenena ya ukanido olunawamo ya olu faka lo gedenami ne, loto logimaiye.

¹⁹ Ena Wekola Yesu ya kawa logimi fuli loitaito Gotikafo ilimito kosinau idaito yalo Goti ana onaleka amedoto minaiye. ²⁰ Minaito, ena ege-ege moinamo we ya uti mikau-mikau kawa kuwa lalo lo oloto melemo wato, Wekolakafo ani olu faka loto aumala gimito wenena muki ya kane kune ya ona ne, loti kolinagilae, loto aumala gilíbami neta ya olu oloto pito gilíbi-gilíbi iye.] Modae.

Gotiki olu kutifi ledami ka kofawa
The New Testament in the Komongu dialect of the
Siane Language of Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Siane long Niugini

copyright © 1991 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Siane

Dialect: Komongu

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-11-24

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

16002536-bc8f-5779-8e88-c1fed5ba4079